

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 10.4, danes najnižja 0.6, opoldne 5.6.

Krvavi boji na grških bojiščih

**Najhujši boji se bijejo še vedno okoli Korice, ki je obkoljena — Krvavi spopadi tudi se-
verno od Konice in v zahodnem Epiru — Sedanji boji bi utegnili biti velikega pomena za
nadaljnji razvoj vojne**

ATENE, 21. nov. ZPV. Na grških bojiščih se bijejo dalje silovito srditi boji, ki prehajajo izmenoma v napade na nož. Najhujši boji se bijejo za posest Korice, kjer se je Grkom posrečilo mesto obkoliti in napredovati tako v smeri na jugu kakor tudi na severu proti Ohridskemu jezeru. Italijani pa so poslali na to bojišče dve novi diviziji. Prav tako se bijejo srditi boji severno od Konice, katero so Italijani izpraznili in se umaknili na albansko ozemlje, kamor so jim Grki takoj sledili. Tretji odsek bojev je severno od reke Kalamas, kjer prehajajo Grki tudi na albansko ozemlje. Strokovnjaki presojujejo sedanje boje kot izredno važne za ves nadaljnji potek vojnih operacij. Nekateri menijo celo, da bi zmaga ali poraz v teh bojih utegnili imeti za eno ali drugo vojskujočo se stranko usodne posledice. Izgube so na obeh straneh zelo

velike. Grki so utrpeli največje izgube pri Korici in pri Konici.

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO

RIM, 21. nov. Stefani. Italijanski glavni stan je včeraj poročal iz Grčije: Močni in ponovni napadi jugovzhodno od Korče in na prelazu ceste, ki vodi v Kalibaki, so bili odbiti s številnimi in težkimi sovražnimi zgubam. Naše letalstvo je ob tesnem sodelovanju s suhozemsko vojsko bombardiralo z bombami malega kalibra in obstreljevalo s strojnimi sovražnikove čete. Zadete so bile ceste, barake in zbirališča čet. Razen teh sovražnih letal, o katerih govori poročilo št. 165, jih je bilo sestreljenih še pet. Eno naše letalo se ni vrnilo.

RIM, 21. nov. CBS. Uradno poročilo pravi, da so italijanske čete odbile grške napade na albanski meji z velikimi izgubami za Grke.

GRSKA POROČILA

ATENE, 21. nov. At. ag. V službenem poročilu grškega vrhovnega poveljstva se javlja, da so grške čete v Epiru po srečno izvojevanih bojih zavzele nove postojanke v smeri proti severu. V področju Korice so imele čete nove uspehe. V napadih na nož so Grki prešli greben planine Morove, zdaj napredujejo v zahodni smeri ob južnem sektorju Korice. Grška letala so bombardirala letališče v Argirokastri ter koncentracije italijanskih čet za fronto. Italijanska letala so napadla 2 kraja v Epiru in Tesaliji.

ATENE, 21. nov. Reuter. Grško poročilo pravi, da bje grška artiljerija vse ceste, ki vodijo do Korice, kjer so v teku odločilni boji. Grške čete so prešle preko vrhov planine Morave, ki dominira nad Korico. Na zapadnem delu fronte grške čete napredujejo. Pri Korici je prišlo do bojov na nož.

V pretekli noči manj srditi napadi

Nemško poročilo o prejšnjih napadih na Anglijo — Udejstvovanje italijanskih letalcev nad Anglijo — Angleži poročajo, da je bila minila noč mirnejša

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 21. novembra. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: V odgovor na angleške napade na stanovanjske okraje v Hamburgu, Bremenu in Kielu so ponoči med 19. in 20. novembrom velike skupine nemški letal, ki jim poveljujejo maršala Kesselring in Sperrle, izvedle hude napade na središče angleške oboroževalne industrije in oskrbovalno središče v Birminghamu, vojna letala so zmetala nad 500.000 kg bomb. Vrgla so tudi bombe najtežjega kalibra. Eksplozije in požari so bili mnogo hujši kot pri napadu na Coventry.

V noči med 18. in 19. novembrom so nemški letalci spet napadli London in druge važne cilje v južni in srednji Angliji. Vrgli so bombe na celo vrsto letališč na Barham, Norwich, Leyten in Cromwell. Razrušeni so bili hangarji in zavetišča. Izvedeni so bili dalje na Liverpool, Southampton in druga pristanišča ob obali Rokavskega zaliva. V vodah ob vzhodni

Angliji so lahka nemška bojna letala uspešno napadla tri trgovske ladje.

Mala podmornica pod poveljstvom kapitana Wohlfarta, ki je — kakor je bilo že sporočeno — pri svojih zadnjih napadih potopila štiri sovražne trgovske ladje s skupno tonažo 23.000 ton, je potopila vsega skupaj 67.500 ton sovražnega brodoma.

V noči od 19. na 20. november so angleški letalci metali bombe na nemško ozemlje in sicer na stanovanjske mestne četrti in druge cilje, ki nimajo vojaškega značaja. Protiletalske baterije so pravčasno odgnale sovražna letala, ki so se približala prestolnici. Eno letalo je vrglo bombe na Potsdam, škoda je brezpomembna. Poškodovanih je bilo nekaj stanovanjskih hiš, in spet je bilo zadetih več bolnišnic.

ITALIJANI NAD ANGLIJO

RIM, 21. nov. Stefani. Posebni dopisnik agencije javlja z bojišča ob Kanalu, da je aktivnost italijanskih letalskih sil

nad Anglijo vedno večja. O tem priča posebno napad med 17. in 18. t. m., ko so italijanska letala povzročila mnogo škode v nekem angleškem mestu ob južni obali. Opaziti je bilo več požarov. Letala so se vrnila nepoškodovana kljub slabemu vremenu in močnemu obstreljevanju.

DANAŠNJE ANGLEŠKO POROČILO

LONDON, 21. nov. Reuter. Aktivnost sovražnih letal v teku noči je bila manjša. Bombe so padale na London in v Midlandih ter tudi na jugu Anglije. Eksplozivne ter zažigalne bombe so podrlje več hiš. Nekaj ljudi je ubitih ter ranjenih v Londonu. Drugod je škoda majhna ter prav tako tudi število žrtev majhno.

NAPAD NA ŠKODOVE TOVARNE

LONDON, 21. nov. AP. V poletu, dolgem okoli 2.000 km, so angleška letala bombardirala škode tovarne v Plzinju na Češkem. Nekaj pilotov je pripovedoval, kako je videl požar ter čul več zaporednih eksplozij.

Žrtve napadov na Aleksandrijo

KAHIRA, 21. nov. Reuter. Pri italijanskem napadu na Aleksandrijo je bilo 52 oseb ubitih ter 79 ranjenih.

KAHIRA, 21. nov. Reuter. Angleški bombniki so napadli italijansko pristanišče Bari, kjer so nastale eksplozije na glavnem molu ter požari v bližini in na ladjah.

BEŠLIČ V BUDIMPEŠTI

BUDIMPEŠTA, 21. nov. MTI. Jugoslovanski minister Bešlič si je ogledal industrijske naprave in tovarne, pristanišče ob Donavi ter železniške delavnice. Spremljal ga je Stefan Horthy mlajši. Opoldne je Bešlič kosil skupaj z bivšimi šolskimi tovariši z budimpeštanske tehnike, zvečer mu je priredil časten sprejem ravnatelj obdonavskega pristanišča, Bornemis.

POLOŽAJ NEMCEV V ROMUNIJU

BUKAREŠTA, 21. nov. Rador. Antonescu je podpisal ukaz o organizaciji nemške narodne skupine v Romuniji, ki regulira statute za bodoče.

POZORNOST NA JUGOVZHODU

MADRID, 21. nov. Efe. Poročevalec agencije Efe iz Berlina javlja, da bo nastala sedaj kratka pavza na zahodnem delu južne Evrope ter se bo vsa pozornost obrnila na jugovzhod.

VELIKI METEOR V ITALIJI

MILAN, 21. nov. DNB. Blizu Cremona je padel včeraj ob 21. uri meteor, ki je vzbudil s svojo svetlobo veliko senzacijo. Po padcu meteorja se je potegnil čez nebo gost pramen temnordeče črte, ki je po nekaj sekundah izginil.

Turčija pred odločitvijo

ANKARA, 21. nov. Reuter. Nemški poslanik v Turčiji, von Papen, je sporočil turški vladi, da smatrajo sile osi, da Turčija lahko še nadalje obdrži kontrolo nad Dardanelami, če se odreče zvezi z Anglijo.

ANKARA, 21. nov. Reuter. Turški tisk poudarja, da je Turčija še vedno, in prav tako tudi danes, odklanjala debato o izpremembi v Dardanelah.

ANKARA, 21. nov. Anatolska agencija javlja: Parlamentarna skupina turške stranke je imela važno sejo, na kateri je odobrila soglasno vse sklepe vlade glede varnosti države in ki jih bo še sklenila. Vlada je dobila polno moč, da postopa v vsem tako, da bo v duhu zaščite narodnih interesov Turčije takoj reagirala na mednarodne prilike, ki bi bile proti interesom države.

Odkrita nova zarota v Šanghaju

ŠANGHAJ, 21. nov. Reuter. V torek je bila odkrita zarota, ki je imela namen, vreči v zrak poslopje magistrata in sedež vlade v Nankingu. Zarotnike so aretirali, pri njih so našli razno orožje. Aretirali so jih tik preden so hoteli izvršiti teroristična dejanja.

De Gaulleovi talci

VICHY, 21. novembra. Reuter. General de Gaulle je telegrafiral vichyjski vladi, da je pripravljen zamenjati nekaj ujetnikov, ki priznavajo vladu v Vichyju in ki jih je zajel v Librevilleu, za njegove pristaje, ki so bili obsojeni po francoskih obsojnih v Franciji. Pristaše vichyjske vade ima de Gaulle kot talce. Vichyjska vlada je odklonila de Gaulleovo zahtevo.

LETALSKI NAPAD NA GIBRALTAR

MADRID, 21. nov. Stefani. Po vesteh iz Algecirasa sta napadli včeraj dve letali angleške ladje v Gibraltarski ožini ter jim onemogočili nadaljnjo plovo. Na neki ladji je bil opažen požar. Neko letalo neznane narodnosti je kljub ostremu obstreljevanju dvakrat preletelo gibraltarske pečine.

USA BI BRANILE KANADO

NEW YORK, 21. nov. Reuter. Predsednik ameriške delavske federacije Green je izjavil, da bodo ameriški vojniki marširali, če bi kdorkoli poslal čete proti Kanadi.

DVE NOVI NEMŠKI OKLEPNICI

NEW YORK, 21. nov. ZPV. V Nemčiji sta bili stavljeni v vrsto bojnih enot dve novi veliki oklepnici vrste »Bismarck« in »Tirpitz«. Sedaj ima Nemčija štiri velike bojne ladje.

ODHOD AMERIKANOV IZ KITAJSKE

ŠANGHAJ, 21. nov. Stefani. Sinoči je zapustila Šanghaj tretja skupina ameriških državljancev, ki so bivali na Kitajskem. Na parnik »Washington« se je ukrcalo 436 potnikov.

NOV PRIHOD AVSTRALCEV V KANADO

TORONTO, 21. nov. Reuter. Večje število Avstralcev ter Novozelancev, ki so prišli z veleparnikom iz Avstralije v neko zahodno kanadsko pristanišče, je bilo razdeljenih na posamezne pilotske šole.

POZIV ARGENTINSKEGA PREZIDENTA

BUENOS AIRES, 21. nov. Prezident Roberto Ortiz je pozval vse ameriške države k skupni obrambi. V načrtu ima oporišče v Punta del Este v reki La Plata.

ROPARSKI UMOR PRI PTUJU

Ptuj, 21. novembra. V sredo zjutraj sta dva moška vdrla v hišo 42 letnega posestnika Janeza Drobniča v občini Podlehnik pri Ptuj, ki je bil še v postelji. Roparja sta zahtevala denar. Ker se je Drobnič branil, sta ga napadla pretepla do smrti in mu zdrobila lobanjo. Pretepla sta še 40 letnega slabomnega posestnikovega brata, ki je bil priča umora. Tudi on je nevarno ranjen.

Curih, 21. nov. Devize: Beograd 10, Pariz 8.87, London 17.07½, Newyork 4.31, Milano 21.75, Berlin 172.50, Budimpešta 84.

Vojna med Siamom in Indokino

TOKIO, 21. nov. ZPV. Med Siamom in Indokino so se pričele sovražnosti. Siamske čete so prekoračile reko Mekong ter pričele prodirati dalje v vzhodni smeri. Njihov namen je presekati Indokino na dva dela. Doslej je mobilizirala siamska vlada 100.000 vojakov. Zdi se, da podpira siamske načrte Velika Britanija, ker so obenem usmerjeni tudi proti Japoncem.

TOKIO, 21. nov. Stefani. Japonski dnevnik »Mijako« razpravlja o siamskih zahtevah nasproti francoski Indokini ter zadržanju Velike Britanije in Zedinjenih držav Severne Amerike nasproti temu vprašanju in pravi, da Japonska ne bo nikoli dovolila, da bi Japonski sovražni

Slam uresničil v Indokini svoje načrte.

NEW YORK, 21. nov. United Press javlja, da je kitajska vlada zaprla mejo proti francoski Indokini in ustavila vsak promet, tako tudi poštni in brzojavni. Trgovinski odnosi z Indokino so prekinjeni. Ti ukrepi so bili izdani zato, da se prepreči nadaljnje oskrbovanje severne Indokine iz Kitajske, ker jo imajo v oblasti Japonci.

TOKIO, 21. nov. DNB. Japonski listi pišejo, da je guverner Decoux razpustil v Indokini vse organizacije, ki so imele protijaponski značaj. Tisk naglašja, da se japonsko-francoski odnosi razvijajo v prijateljskem duhu, v skupnem cilju, pravilno urediti odnose na jugu Azije.

Novi ameriški rušilci za Anglijo

NEW YORK, 21. nov. Stefani. »New York Daily News« poroča, da bodo Zedinjene države odstopile v kratkem Angliji zopet 20 ali 30 rušilcev. USA razpolaga še s 75 starimi rušilci, ki jih je mogoče modernizirati in zopet uporabiti za bojne namene.

NEW YORK, 21. Stefani. Zdi se, da je zašla angleška vojna mornarica v težaven položaj. Londonski dopisniki tukajšnjih listov namreč poročajo, da bodo USA poslale najbrže Angliji v pomoč nadaljnjih 100 rušilcev in izvršile tudi pritisk na Irsko, da se sporazume z Anglijo glede odstopitve letalskih in pomorskih oporišč na irskem ozemlju. V kolikor pa tudi to ne bi zadostovalo, menijo dopisniki ameriških listov, bodo ameriške vojne ladje morale prevzeti tudi

spremlstvo angleških tovornih ladij (konvojov). Končno pa naj bi USA poslale svoje vojne ladje tudi v Singapur. Listi objavljajo te vesti brez komentarjev.

NEW YORK, 21. nov. Reuter. »New York Times« pišejo, da morajo ameriške tovarne takoj nadoknaditi vsako škodo, ki jo prizadenejo nemška letala angleški industriji.

AMERIŠKI BOMBNIKI ZA ANGLIJO

WASHINGTON, 21. nov. Reuter. — Vojno ministrstvo je dovolilo odstopitev 46 največjih ameriških bombnikov Veliki Britaniji. Prav tako sta bila oddana dva najhitrejša tipa bombnikov.

LAVAL GRE ZOPET V PARIZ

ŽENEVA, 21. nov. DNB. V spremstvu pariškega poslanca bo predsednik Laval odpotoval drevi v Pariz.

Siam - druga Španija pred azijskim Gibraltarjem

Geopolitično trenje ob južnoazijskem robu tihomorskega veleprostoru — Japonska penetracija na jugovzhod in Siam — Pomembna vloga azijskega Gibraltarja - Singapura

Iz Siama, edine še svobodne države na jugu Azije, prihajajo alarmantne vesti. Postala je skupna tarča diplomatskih zakulisnih akcij treh pomorskih veleesil, ki hočejo izkoristiti nje ugodno lego za svoje načrte. Siam sam pa smatra, da je zdaj prišel trenutek zanj, izpolniti svoje težnje po povratku izgubljenih pokrajin.

Ogromen svetovni veleprostor zavzemata Tih in Indijski ocean. Saj merita skupaj 254.596.000 km² ali 70,5% vse morske površine naše zemlje! Ogromne so razdalje, ki ločijo preko teh dveh oceanov Azijo in Afriko od vseh treh Amerik, globoka je v primeri z drugimi morji podmorska razpoka, ki sega pri Filipinskem otočju 10.500 m pod gladino.

Svetovni veleprostor s 1.347 milijonov ljudi

Naravno je tedaj, da so prislonjene na ta morski veleprostor zelo dolge obale zemeljskih kopnin. Azija, Afrika, Avstralija z Oceanijo ter vse tri Amerike so oplakovane z vodami Tikega in Indijskega oceana. Morje se pogreza v premnogo zalivov, vanj spet izteka vrsta rek. Na obzorje teh voda gleda danes dolga vrsta držav, katerih zastave na trgovskih in vojnih ladjah plujejo po morju. Nič manj kot 1.347.000.000 ljudi ali 62,9% vsega prebivalstva naše zemlje je po svojih državnih celicah prislonjenih na Tih in Indijski ocean. Od tega odpade 85% na prebivalstvo Azije, katere goste poseljeni južni del je zelo zainteresiran na nadaljnji usodi svobodnega razvoja na morju.

Dve geopolitični premici in Singapur

Dve mogočni geopolitični premici sta trenutno najbolj občutljivi na večno razgibanem veleprostoru med Ameriko, Azijo, Afriko in Avstralijo. Prva sega od kalifornijske obale preko Havajskih otokov do Filipinov in Singapura, druga sega z japonskega otočja mimo Formoze in Indokine k polotoku Malaki, nedaleč nad Singapurom. In kakor je ameriška prekoceanska črta velezaizinteresirana, da si prevlado na morju zagotovi gospodarske interese na ogromnem prostoru južnovzhodne Azije, prav tako je japonska na svoji mnogo krajši, zato pa tem bolj reakcionarnejši geopolitični silnici odločena, da zlomi s penetracijo proti jugu angloameriško prevlado. Nič ni tedaj za angleški imperialni duh značilnejše, nič zgovornejše za njega praktično razumevanje gospodstva na morjih, kakor je bila zamisel, da so vprav na stikališču obeh geopolitičnih premic, ob tesnem prelivu Malake in Sumatre zgradili najmočnejšo pomorsko trdnjavo sveta, Singapur.

Singapur — azijski Gibraltar

Težke milijone denarnih žrtev, še več človeških naporov je požrla gradnja te velevažne strateške točke na jugu Azije. Indija kakor Avstralija in Malajske države so prispevale v interesu lastne varnosti velike vsote za utrditve Singapura. Saj leži Singapur na središču velikega kroga, katerega krožnica zajema na eni strani južni konec Kamčatke, na drugi strani pa Novi Zeland. Ves veliki prostor, ki leži med njima, je pod kontrolo angleških, zdaj tudi ameriških pomorskih sil. V mladi dobi svojega razvoja postaja Singapur drugi Gibraltar Anglije baš v trenutku, ko se je zdelo Japoncem, da so že blizu svojega cilja — zlomiti tilnik angleškemu levu na jugu Azije. Že so si zagotovili Japonci vso južno obalo Kitajske, zasedli so otok Hainan, izkrcali se v francoski Indokini. Iz slednje so ogražali kitajske transporte preko burmanske ceste in kovali načrte, kako bodo skupno s Siamom delili francosko posest ter končno preko ozkega kraka polotoka Malake prišli za hrbet utrjenemu Singapuru. Toda, ko je bilo veselje v Tokiu največje, je prišel nenaden preobrat.

Siam — druga Španija

Siam je na jugu Azije tako rekoč druga Španija. Tudi za njegovo naklonjenost se potegujejo Japonci, vanj zaupajo Angleži in Američani. Prav kakor v Evropi osrednje sile, tako je hotela tudi tu Japonska s pomočjo Siama napasti azijski Gibraltar Angležev. Dežela, prislonjena pod staro kristalinsko gorovje, ki dominira v 2576 m visokem vrhu Doi Intanu, ima zarezane meje v sosesčini z britsko Burmo na zahodu, francosko Indokino na vzhodu. Plodno ozemlje porečja Menama daje na blizu 29.000 km² ploskve 4 milijarde ton riža. Moderne namakalne priprave in mnogi kanali pospešujejo rodovitnost tal. Tu uspeva še tobak, poper, sladkorni trs, koruza in sadje. Mnogo je kavčukovih plantaž in nasadov kokosovih palm.

Dežela s 10.000 vprežnimi sloni

Vzhodni del je manj rodovit, prekriva ga stepa. Tipično monsunsko podnebje z zadostnimi padavinami pospešuje živinorejo. Siam ima nad 730.000 konj, 5.600.000 goved, 5.500.000 bivolov, nad 800.000 prašičev in kar je posebno značilno, blizu 10.000 udomaćenih slonov. Lesna industrija daje važen del dohodkov, je pa večinoma v evropskih rokah. Po širini gozdnih žive nosorogi in tigri, leopardi, sloviti tapirji in druge živali. Veliki mlini in žage se vrste ob rekah, precej razvita je industrija svile ter rudokopov. Leta 1937 je država izvozila 16.600 ton črn. Glavni izvozni predmeti so še riž, živila, ptičja gnezda, ribe, kavčuk in kože. V celoti je država izvozila za 119, uvozila za 134 milijonov mark blaga. Nje glavni dobavitelji so angleške kolonije, kupci pa iz Angleži Japonci.

Ko je Siamu vladal minister — Grk

Kraljevina Siam meri 529.036 km² ter šteje 14.464.000 duš. Na en km² pride tedaj 27 ljudi. Redko poseljena dežela je tedaj mamljiva vaba za japonsko kolonizacijo. Gosteje poseljeni so kraji ob prometnih rekah. Prebivalstvo je sorodno plemenu Khmercev. Ti so tvorili skupaj z iz Junana dospelim plemenom Thai v 1. stoletju po Kristusu veliko državo. Po 13. stol. so prišli pravi Siamci do prevlade in ustanovili državo Ajuthia. Pod vladom ministra Konstantina Phaulkona, ki je bil po rodu Grk (1659—82), se je Siam zelo dvignil. V bojih z Burmo je bilo glavno mesto Ajuthia razdejano.

V svetovni vojni z — antanto

Dinastija, ki je prišla po 1782. na vladu, se od 1916 dalje imenuje Rama. Leta 1828. je bila premagana država Laotov na severu, 1883 pa priključena k Siamu. Deset let kasneje je pripadla laotska pokrajina k francoski Indokini, 1907. sta odpadli k slednji še pokrajini Angkor in Batambang, severne malajske države pa k Angliji. V svetovni vojni je Siam pristopil 1917. na stran Anglije in Fran-

cije, zdaj vlada deželi od 2. marca 1935 dalje 15letni kralj Ananda Mahidol.

Velik napredek v šolstvu

Siam je dedna monarhija. Vsak odlok kralja mora biti potrjen po narodnem predstavnstvu. To šteje 70 članov, ki jih voli ljudstvo na štiri leta. Narodni odbor 14 predsednikov vodi zunanjo politiko in sklepa o vojni s pristankom kralja. Država ima 19 ministrstev in je razdeljena na 18 okrožij. Za naše pojme zelo razvito je šolstvo, ki šteje 343 državnih, 4710 občinskih in 580 privatnih šol. V njih poučuje nad 13.000 učiteljev blizu 610.000 učencev. Mladi šolski politiki je uspelo, da zna že 14% vsega prebivalstva čitati. Leta 1917 je bila ustanovljena univerza v Bangkoku.

Državna obramba, letalstvo, radio

Med prebivalstvom je blizu milijon Kitajcev, nad 500.000 Indov in Malajcev. Budistične vere je deset milijonov ljudi, pol milijona je muslimanov, 40.000 katolikov in protestantov. V deželi je več misij ameriških prezbiterijancev. Prebivalstvo je precej varčno, saj štejejo denarne vloge v l. 1937, blizu 105 milijonov din. Glavna trgovina je v rokah Kitajcev.

Siam ima od leta 1908. dalje splošno vojaško obveznost. V mirnem času sta dva armadna zbora z lastno letalsko šolo. Država

Hrvati, Jugoslavija in bitolske žrtve

Na potovanju po Hrvatskem Zagorju in Medmuriu je dospel ban banovine Hrvatske dr. Šubašić s glavnim tajnikom HSS dr. Krnjevićem tudi v Čakovec, kjer je v svojem govoru med drugim dejal: »V najsevernejši točki naše države vam hočem reči, da stojimo mi Hrvati z našimi življenji in našimi telesi na braniku naše domovine Hrvatske in s tem tudi vse Jugoslavije. V enakem smislu stoji tudi vsa Jugoslavija na meji za obrambo Hrvatske in njene svobode. Zavedajoč se tega, lahko mirno gledamo v

bodočnost. S tega mesta pošiljam pozdrave našemu vodji v Beogradu, dr. Mačku s sporočilom bratskemu srbskemu narodu, da istočasno pozdravljamo tudi najjužnejše brate, naš Bitolj. Dokler bomo mi mislili na Bitolj, dotlej bo Bitelj vedel, da je tu njegova meja, katero je treba braniti, meja za njega tu, za nas tam.« Novinarjem je ban še dejal, da se je začela tudi po Hrvatskem zbirka za bitolske žrtve bombardiranja, sam je dal prvi prispevek 100.000 din.

Po likvidaciji bitolskega incidenta

Agencija Stefani je objavila sporočilo Avale o likvidaciji incidenta v Bitolju. Na odločujočem italijanskem mestu izjavljajo zdaj, da »je bilo zaradi hribovitega terena v prvih dneh operacij proti Grčiji lahko, da je prišlo do pomet. Incident, ki je bil povzročen po bombardiranju italijanskih letal, je bil zdaj s strani Jugoslavije likvidiran lepo in na prijateljski način med obema vladama. Italija je pripravljena, da plača Jugoslaviji škodo,

Naglo rešitev tega incidenta smatrajo v Rimu za dober znak prijateljskih odnosov, ki jih hočejo še poglobiti. Pomota italijanskih letalcev je tem opravičljivejša, če se pomisli, da leži Bitolj na tromeči med Jugoslavijo, Albanijo in Grčijo. Dogodek, ki je zdaj likvidiran, ne bo mogel služiti tuji propagandi za motenje dobrih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo.«

625 let zmage pri Morgartenu

Švicarji so praznovali te dni 625 letnico slavne zmage pri Morgartenu. Ko so prakan-toni Uri, Schwyz in Nidwalden sklenili 1291 »večno zvezo«, da si zagotovijo mir in svoje pravice, se je začela nova doba gorate dežele. Cesar Henrik VII. je potrdil njih pravice in izdal Nidwaldenu 1309. pismene privilegije. V prepiru med protikralji, Ludvikom Bavarskim in Friderikom Lepim, so se prakan-toni naslonili na Wittelsbachovce. Friderik se je hotel zato maščevati. Tako je došlo do velike bitke pri Morgartenu 15. novembra 1315, v kateri so švicarski borci odnesli sijajno zmago nad viteško vojsko Leopolda Avstrijskega. Kmalu nato, 9. decembra 1315 se je »večna zveza« kantonov obnovila, pridružili so se še drugi kantoni, ki so jih ogro-

žali Habsburžani. Tako je 1332 pristopil kanton Luzern, 1351 Curih, 1352 Glarus in Zug, 1353 Bern. Nova zveza je prevzela svoje ime po kantonu Schwyz, tako je nastala današnja Švica.

Švica je srečno prestala vse nevarnosti svoje lege. Prav zdaj se spet obnavljajo tam pesniške besede poeta iz Graubindena: V tebi, Švicar, tiči svobodnjaški duh že od nekdaj. Ti, srečno ljudstvo, ostani bogato po volji do svobode in veliko v disciplini, zvestobi do običajev. Bodi hladno kakor ledenik, preudarno v nevarnosti, trdno kakor skalno gorovje in močno kakor silovito bobnenje grmečega vodopada. Ostanj vredno svoje pri-rode, svojih očetov in vedno — svobodno!

Kultura

Ob knjižni izdaji Golouhove »Krisalide«

Kakor smo na kratko že poročali, je izšla te dni v izdaji Tiskovne založbe v Mariboru v knjižni obliki Rudolfa Golouha igra »Krisalida«, ki je doživela ob priliki letošnjega Umetnostnega tedna svoj prvi krst na des-kah našega gledališča.

Golouhova »Krisalida« ne spada med navadna dramska dela in tudi sploh ni drama v pravem smislu besede. To je prej sanjska pesem o lepoti in hrepenenju, kakršno nam je ustvaril Ivan Cankar v svoji subtilni »Lepi Vidi«. Kakor vsa odrska dela te vrste, je tudi »Krisalida« zajeta iz nerealnega sveta, iz kraljestva človeške notranjosti, in odeta v sim-boliko, skozi katero hoče kakor skozi pisano tenčico pripovedovati pravljico o nečem, kar je onstran vsakdanjega dogajanja.

Krisalida — metulj — je simbol epote, skrit v hrepenenju slehernega človeka, toda pohlep življenja ga odriva v podzavest, kjer se često zabubi za vedno in nikoli več ne pregrizne svojega nežnega svilenege ovoja. Samo v urah bežnih vrtnov v lastno ro-ttranjost se duša zopet spomni tega skritega zaklada in zahrpeni po njem z vsem ognjem želja. Toda le malo, neskočno malo je

med nami ljudi, ki ta zaklad kdaj tudi v res-nici dvignejo in se ob njem obogate. Golouh nam je hotel s tem sanjskim odrskim delom pokazati pot do tega zaklada z zgodbu starega kralja, napisano v stilu italijanske co-medie del' arte. Pri tehnični zgradbi in pri stvari sami je ostal dočela zvest temu sta-remu slogu, zato nastopajo v Krisalidi tudi le Kralj, Iluzionist, Burkež, Pantaloni, Harle-kin, Mefisto, Sluga, Faust, don Kišot, Kolom-bina in Krisalida.

Smisel dela nam odkriva še najbolj Iluzio-nist v petem prizoru zadnjega dejanja, ko pravi: »Pokazal sem ti pot (kralju) in zmote tvojeja življenja, da zbudim v tebi spozna-nje, da je lepota najvišji dar, smoter in vse-bina vsega. Ona nosi svet v čarobne, še ne-odkrte dalje. Mesec sije, ker ga osvetljuje sonce. Kaj, če mesec ob zarji ugasne in če je kraljica tvorih sanj le privid. V njej je vsa vsebina svetlega dne, je njena resnična luč. V njenem siju zažarijo vedno znova ugasli svetovi naših najlepših sanj. Kajti ne pozabi: Edino ta resnična sreča je dana človeku, da lahko sanja.« Podobno je prikazal Cankar umetnost in lepoto v »Pohujšanju v dolini

Zdravje

je naše največje bogastvo.

Z bolnimi zobmi

noben

človek ni zdrav.

Chlorodont
zobna pasta

lahko postavi nad 800.000 izvežbanih voja-kov, vojna mornarica ima 4 rušilce, 5 tor-pedovk, 8 torpednih čolnov, šolsko ladjo in več manjših edinic. V Siamu je 15 letališč, štiri radijske postaje imajo 24.000 prijavljenih poslušalcev.

Kdo bo odnesel simpatije Siamcev

Geografska lega Siama nad Singapurom, tesnim prelivom med Tihim in Indijskim ocea-nom, je zelo važna. Tokio se je vsa leta po vojni prizadeval, da pridobi Siamce za svojo penetracijsko politiko proti Angležem. Še pred tremi leti je bil Siamu stavljen japonski predlog, naj bi se na stroške Tokia zgradil nov kanal skozi siamski del Malake in preko kanal skozi Malako v Bengalski zaliv. ninjen, siamski tisk, ki je razmeroma zelo razvit, je bil vedno naklonjen angloameriški politiki. V Bangkoku izhajajo angleški kon-servativni list »Siam Observer«, liberalne »Bangkok Times« ter poluradni »Bangkok Daily Mail«. Največji list v siamščini je »Sri Krung«, poleg tega izhaja še pet večjih listov.

Na jugu Azije se sporedno z evropskimi dogodki razvija nov položaj. Ali se bo anglo-ameriškomu poizkusu posrečilo, zadati haš s pomočjo Siama japonskemu prodiranju k In-diji politični knock out, bo pokazal bližnji razvoj. Vsekakor je Siamu, tej Španiji na jugu Azije, določena še pomembna vloga v sporu treh pomorskih veleesil. -ine

Tovorni avtomobili tujih tvrdk ne smejo več voziti po Italiji.

O angleškem uspehu pri Tarentu je znani letalski konstruktor Aleksander Severski v Washingtonu dejal, da predstavlja značilno sodelovanje med letalstvom in vojno mor-narico pomembno angleško zmago v Sre-dozemlju. Mornariško letalstvo je imelo glav-no vlogo pri tem uspehu. Severski je dodal, da ob tej priliki italijansko letalstvo ni bilo v močnem položaju.

Zidovski okraj so določili v Varšavi. Iz ostalega mesta se bodo morali tja preseliti vsi Zidje, prav tako njih trgovine. 50.000 arabskih vojakov je obljubil trans-jordanski emir Abdulah Angliji ob zadnjem obisku v Kahiri. Bil je med svetovno vojno desna roka slovitega polkovnika Lawrencea. »Ne bo niti enega Arabca, ki bi se ne od-važal mojemu pozivu, če bo Transjordanija na-padena,« je še dodal.

Madžarska in Nemci

Budimpeštanski list »Pester Lloyd« prinaša izveček iz newyorške revije »The Central European Observer«, ter pravi, da je bil na-pisan pod vplivom dr. Beneševga kroga. V članku piše ameriški avtor C. M. Rodney, da so bili Madžari vedno v nemški službi. Ma-džari so druge narode v karpatskem bazenu tlačili, mažarska država da je obstajala sa-mo 50 let, od 1867 do kraja svetovne vojne. Sedmograška da ni bila do 1871 nikoli pod budimpeštansko upravo. V letih 1918 do 1933 da je vladal v Nemčiji demokratični režim, Madžarska nasprotno je imela le kratak eks-periment s Karolyijem. Komunistični teror Bela Kuna da je bil samo orodje nemškega imperializma. Gömbös je bil prav tako orod-je Nemčije. List pravi, da nimajo te trditve drugega namena, kakor očrniti Nemčijo in Madžarsko v Ameriki. Močna Madžarska in močna Nemčija sta sili, ki preprečujeta vsako izpolnitev češkoslovaških želja v srednji Ev-ropi.«

Šentflorjanski, samo da je Golouh še globlje zastrl v mistično simboliko in še manj ja-sen, zato bo marsikomu ostala ta najbolj po-zitivna stran »Krisalide« tuja in nedoumljena tudi ob čitanju, kakor je ostala ob mariborski vpriporitvi. Občudoval pa bo muziko jezika, kajti »Krisalida« izdaja na vseh straneh, da je njen qč prepis pesnik kakor dramatik in da je tudi delo samo pred vsem pesem.

Čemu je bilo treba v teh tako krvavo real-nih časih te nove pesmi o lepoti in o najbolj skritih intimnosti človeške duše? Pokojni Freud je lepo dokazal, da potrebuje človek prav v težkih urah življenja neko pribežališče, v katero zbeži pred realnostjo, da se ubrani pretežkih nasledkov zunanjih udarcev. Tak beg iz realnosti je prav v najbolj realnih ča-sih in trenutkih človeku potreben. Potrebo po njem je čutil tudi Golouh in jo bo čutil z njim morda še kdo. Obenem pa je »Kri-salida« nov dokaz, da smo ljudje v svojih duševnih globinah vedno enaki, pa naj bes-nijo zunaj kakršne koli nevihte in naj bo za-klad naše notranje lepote zasut s še tako de-belimi ruševinami težkih časov in zablod. To je človekov drugi, plemenitejši pol.

»Krisalida« je izšla v lepi zunanji opremi v tisku Podravske tiskarne in se naroča pri Tiskovni založbi v Mariboru, Aleksandrova cesta 3. r.

Gospodarske vesti

Letošnji pridelek pšenice in koruze

Pred žetvijo so pri nas neprestano trdili, da so cene moki in kruha tako poskočile, ker se obeta slaba letina. Ko je bila pšenica požeta, so prva poročila o uspehu te žetve bila zelo pesimistična. Sedaj so bili objavljeni tudi uradni podatki o letošnji pšenični žetvi in ti podatki prve ocene potrjujejo. Uradna ocena pšenične žetve govori, da je bilo požeto 1.22 milijonov ton pšenice in to s površine 1.9 milijonov ha. Kaj to pomeni, lahko vidimo šele, če primerjamo podatke o letini v različnih letih. Pridelek pšenice je bil po uradnih podatkih l. 1928 2.81 milijonov ton, l. 1930 2.2 milij. ton, l. 1932 1.45 milij. ton, l. 1934 1.86 milij. ton, l. 1936 2.92 milij. ton, l. 1938 3.03 milij. ton, a letos le 1.22 milij. ton, torej doslej najmanjši. Slika se še poslabša, če primerjamo povprečen prinos 1 ha v teh letih. L. 1928 je znašal pridelek z 1 ha 15 stotov, l. 1930 10 stotov, l. 1932 7.5 stotov, l. 1934 9.2 stota, l. 1936 13.2 stota, l. 1938 17.9 stota, a letos le 6.6 stota, torej mnogo nižji kot najmanj v vseh prejšnjih letih. O tem je že pisal tuji tisk. Vprašanje je le, v koliko je ta ocena točna, ker obstaja tudi uradna ocena, po kateri smo letos pridelali 1.9 milij. ton pšenice, s čimer bi se slika malo zboljšala in bi bili tako glede celotnega pridelka, kot tudi glede pridelka z 1 hektarja, na boljšem kot l. 1932 in l. 1934, ko je bil pšenični pridelek najslab-

ši. Zato bo pač potrebno počakati končnih rezultatov. Vsekakor pa bo ostala točna trditev, da je letos bila letina pšenice slaba. Vprašanje je le še, kako slaba je bila in ali je to res najslabša letina od vojne sem?

Drugače pa je s korozi. Privatni strokovnjaki so na temelju ankete ocenili letošnje letino koroze na 56—57 mil. stotov, kar predstavlja največji celokupen letni pridelek po vojni. Saj smo le redko katero leto pridelali čez 50 mil. stotov. Tudi povprečen pridelek na 1 ha bi v tem slučaju z dvajset centi dosegel naj-

višjo številko. Doslej je bil povprečen prinos z 1 hektarja v najrodovitnejših letih kvečjemu 19 stotov. Ne oziraje se na številčno točnost lahko s sigurnostjo trdimo, da je letošnja letina koroze za naše razmere zelo dobra. Vendar je cena koroze in koruzne moke zelo visoka. Od septembra 1939 do septembra 1940 je cena za 100 kg sremške koroze skočila do 115.5 din na 280 din, torej bolj kakor cena pšenice, ki je skočila od 152 na 313 din. Če bi bila slaba letina vzrok temu skoku cen, bi morale cene korozi biti nižje kot lani.

Položaj zavarovancev OUZD

Po podatkih OUZD je doseglo članstvo v septembru rekordno število 113.320 in sicer moških 76.897, ženskih pa 36.423. Od septembra lanskega leta se je članstvo dvignilo za 11.633 in sicer na račun moških (11.939), dočim je število ženskih članov neznatno padlo (306). Po mnenju OUZD je treba iskati vzroke povoljnega razvijanja članstva že od letošnje pomladi naprej v sedanji vojni, ki ima za posledico zmanjšano kupno moč denarja ter zato veliko povpraševanje po vseh vrstah dobrin. Da je letni diferencial tako velik, je posledica lanskega letnega polkicev pod orožje, ki jih je povzročil evropski zaplet.

Povprečna dnevna zavarovana mezda,

ki približno odgovarja povprečnemu zaslužku delavstva, je sicer narasla od lanskega leta za 4.39 din ali za skoraj 18%, dvig cen pa je še enkrat tako velik. Znašala je 29.48 din in sicer za moške delavce 32.87 din, za ženske 22.33. Zvišala se je povprečno za 4.39 din (za moške 4.75, za ženske 2.60). Celokupna dnevna zavarovana mezda znaša skupaj 3.340.781.60 din ter je narasla za din 789.247.20.

Odstotek bolnikov je padel od lani za 0.48% na 2.42% ter so zdravstvene razmere po tej statistiki pri zavarovanem delavstvu za 17% ugodnejše kot septembra lanskega leta.

VISOKO ODLIKOVANJE DR. MILANA LAZAREVIČA

Na predlog zunanjega ministra je bil odlikovan z redom sv. Save 2. razr. dr. Milan Lazarevič, načelnik trgovskega ministrstva v pokoju. Dr. Lazarevič je znan v naših industrijskih krogih kot strokovnjak, ki ima veliko zaslug posebno za razvoj mariborske industrije ter kot ekspert pri trgovinskih pogajanjih naše države s tujimi. Mariborski gospodarstveniki čestitajo priznanemu strokovnjaku k visokemu odlikovanju.

O nameravanem izkoriščanju koruznih kali smo že svojčas pisali. O predelovanju kali za olje (jedilno in tehnično) je razpravljala konferenca v trgovinskem ministstvu. Posebno pa o dobavi potrebnih tehničnih naprav za izločitev kali iz koruznih zrn. Na ta način bi bila moka trpežnejša in okusnejša, pridobili pa bi še za 300 vagonov olja.

g Zagrebški „Putnik“ si ureja prostore za svoje osrednje poslopje v banovini Hrvatski. Samo preurejanje zgradbe za bo doče centralno poslopje hrvatskega turističnega prizadevanja bo stalo 7 milijonov din.

g Blokirane vsote inozemske valute se po sklepu državnega sveta ne smatrajo za neizterljive.

da ga neka stvar grozno mori...

Sangster je skomignil z rameni. Oba sta se zagledala na omarico, kjer je svojčas stala fotografija Cynthije.

— Mislite?

— Da, gospod. Odkar je umrla gospodična Farrowa, ni več tisti stari gospod Jimmy Challoner. Toda brez zamere...

Sangster je ugasnil cigareto.

— Neprijetna reč, — je Sangster soglašal s Costinom. Zdaj je verjel, da je Cynthijina smrt zrušila tudi Jimmyja.

— Prav. Zjutraj bom prišel spet pogledat. Če pa boste kaj nujnega potrebovali, pošljite po mene.

— Da, gospod.

Costin je pomagal Sangsterju obleči plašč. Rad bi ga sicer vprašal, kaj se je zgodilo z gospo Challonerjevo, toda ni si upal. Costin je bil prepričan, da se je Jimmy oženil kar tako in da mu je sedaj neizmerno žal.

Sangster se je vrnil domov zelo potr. Rad je imel Jimmyja, vendar bi dal vse na svetu, če bi ga mogel izpreobrniti. Skušal je najti izhod iz te slepe ulice.

Ko je prišel domov, je sedel in nekaj časa nezaupljivo ogledoval pero in črnilnik. Nato se je odločil in pričel pisati.

Najprej je napisal Kristinin naslov. Sicer je res, da ga Kristina lahko zavrne, češ da se vmešava v njene zadeve, toda na drugi strani bi mu pa znabiti očitala, če bi Jimmy resno obolet ter bi ji tega ne sporočil.

Precej časa je okleval. Slednjič je vzel

STANJE NARODNE BANKE

15. nov. 1940

Celotni obtok bankovcev je znašal 12.499 milijonov din (lani 9079) ter se je zmanjšal od 8. t. m. za 43.4 milijonov din. Obveznosti na pokaz so narasle za 285.9 na 3202.9 milijonov din (lani 1078), obveznosti na pokaz pa po raznih računih za 272.3 na 1737.9 milijonov din (lani 680). Od 8. nov. se je zlati zaklad povečal za 45.7 na 2537.5 milijonov stabilizacijskih din (lani 1987.2) v realni vrednosti 4060 milijonov din. Devize, ki niso vštete v podlago so narasle za 72.9 na 570.7 milijonov din (lani 554.6). Menična in lombardna posojila so se povečala za 52.6 na 1743.8 milijonov din (lani 2530), eskont bonov za narodno obrambo pa je narasel za 105 na 6024 milijonov. — Kritje celotne podlage znaša 25.30% (prej 23%) zlato kritje pa 21.25%.

g O prisilni uporabi koruzne moke za enotni kruh, ki bi mu naj bila dodajana za 25% in o mletju pšenice, je bila v Beogradu konferenca pri ravnateljstvu za prehrano. Prisostvovali so ji predstavniki inspektorata za državno obrambo, urada za kontrolo cen trgovskega in vojnega ministristva ter predstavniki pekov, mlinov in industrije testenin.

g Viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin je odpotoval v Rim. Spremljata ga višji uradnik Nar. banke Sofrenović in višji uradnik trgovskega ministristva dr. Motika. Ta obisk naj bi uredil vprašanje blaga, ki smo ga kupili v prekomorskih državah, pa je zaradi vojne ostalo v italijanskih lukah (predvsem ameriški bombaž, loj in surove kože). Razgovorjali pa bodo tudi o nekaterih vprašanjih, ki so v zvezi z jesenskimi zasedanjem jugoslovansko-italijanskega odbora.

g Prevoz dry bo po 1. dec. dovoljen samo s posebnim prevoznim dovoljenjem, ki ga izda Centrala za kurirno. Izvzete so pošiljke, ki jih prevažajo v mejah okraja ali mesta in ne z železnico.

Iz gospodarskega tiska

ORGANIZATOR, ŠT. 6—7

Štev. 6—7 »Organizatorja«, stanovskega glasila zasebnih nameščencev, prinaša v nadaljevanju razpravo dr. Stojana Bajiča »Sodelovanje med podjetnikom in obratno posadko«, ki se bavi predvsem z načini sodelovanja med podjetnikom ali njegovimi zastopniki in obratno »posadko« oziroma njenimi organi. Razvršča jih po njihovi intenzivnosti na stik, posvetovanje, mešane komisije in sporazum ter jih podrobno obravnava. Med ostalimi aktualnimi vprašanji zasebnih nameščencev obsega »Naši problemi« vprašanja pokojninskega zavarovanja in ostala vprašanja socialne zaščite (tudi o ureditvi službenega razmerja vojaških vpoklicancev). »Nameščensko pravo v praksi« se bavi s praktičnimi vprašanji delovnega in zavarovalnega prava. »Naš stanovski pokret« pa prinaša poročila o organizatoričnem delu in akcijah med zasebnimi nameščenci.

Za 500 milijonov din več kovancev

16.000.000 SREBRNIH PETDESETAČOV IN 25.000.000 DVAJSEČAKOV DOVOLJUJE NOVA UREDBA

Ministrski svet je predpisal uredbo o izpremembah prejšnje uredbe o kovanju in puščanju kovancev v promet. Nova uredba izpreminja člen 3 prejšnje, ki je določal, da smejo biti v prometu srebrni petdesetaki v skupnem iznosu 500 milijonov din, dvajsetice pa skupno za 300 milijonov. Nova uredba namreč poobla-

šča finančnega ministra, da sme kovati srebrnega denarja po 50 in 20 din v skupnem iznosu 1.300.000.000 din. Petdesetakov sme biti 16.000.000 komadov v vrednosti 800 milijonov din, dvajsetakov pa 25.000.000 v skupni vrednosti 500 milijonov din. Torej dovoljuje nova uredba povečanje obtoka za 500 milijonov din.

Spomenica velemanufakturistov

Predstavniki trgovine z manufakturo na debelo so predložili banu spomenico, v kateri navajajo, da odstotek brutozaslužka, ki ga dovoljuje urad za kontrolo cen v Beogradu, ni povsod po državi enak. Dočim se v Beogradu za razne vrste blaga dovoljuje 15 in 20% zaslužek pri prodaji na debelo in manjši od 15% sploh ne, je v Sloveniji odobrenih za iste vrste blaga 6 ozir. 10%, kar po izjavi veletrgovcev ne zadostuje niti za režijske stroške, ki so v Sloveniji višji kot n. pr. v Beogradu. Večje so tudi davčne

dajatve in bodo morali skoro vsi trgovci z manufakturo na debelo plačati letos 100 do 150% več davka kot prej. Večje so pri nas tudi socialne dajatve. Ljubljanska davčna uprava priznava trgovcem z manufakturo na debelo 11 do 13% režijskih stroškov od letnega prometa, kar pa ni mogoče kriti s 6 do 10% brutozaslužkom v stroki, v kateri je kontroliranih 90% vseh predmetov. Zato nameravajo nekatera največja podjetja manufakturne stroke opustiti prodajo kontroliranega blaga ali svoje obrate zapreti.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

40

— Torej?!

— Zakaj za vruga odhajaš? — je rekel Jimmy razdraženo. — Lep prijatelj si! Kar greš in me pušiš samega, ko vendar vidiš, da sem bolan.

Sangster je molčal. Vrnil se je.

— Sram me je, da sem takšen. Ves teden že nisem spal.

Pravilneje bi bilo, če bi dejal, da že od onega večera, ko je Cynthija nesrečno preminula, ni pošteno zatisnil oči. Toda tega ni hotel reči, da bi Sangster spet kaj napak ne razumel. Ne, vse te dni in noči je neprestano mislil samo na Kristino. Radi nje si je žgoče očital svoje grehe. Lovil se je kot mesečnik po zraku, toda nikjer ni bilo trdne bilke, za katero bi se oprijel.

Vsak dan se je spomnil novih podrobnosti. Vsak dan se je izvil iz megle, ki ga je obdajala, drag kamen, vsaj tako se mu je zdelo, ko je v spominih doživljal zadnje tedne.

Toda misliti je moral tudi na Kristino mati. Da, rad jo je imel. O, kako materinsko je nekaj skrbela zanj, on pa ji takole vrača njeno ljubezen. Ko bi sedajle vedela, kako je njeni hčeri zagrenil življenje.

— Najbolje je, da brez odlašanja ležeš, — mu je svetoval Sangster. Prižgal si je cigareto in nervozno puhnil dim v zrak. Bil je v skrbeh za Jimmyja.

Jimmy je s težavo vstal.

— Kaj je, prijatelj?

— Nič, samo glavo imam kot v kleščah, peklenško me boli.

Jimmy je stal sredi sobe in si stiskal dlani na oči. Stopil je korak, in se ustavil.

— Jaz..., ne morem več; vse preklinjam...

Sangster ga je prijel za roko.

— Nikar ne bodi nespameten, ampak leži. — Poklical je Costina in oba sta položila Jimmyja v posteljo. Nato sta ga skrbno založila z odejami. Jimmy se je upiral, češ da mu ni hudo.

Sangster in Costin sta se vrnila v sobo.

— Zdi se mi, zdravnik ne bo treba klicati, — je menil Sangster. — Hudo je prehlajen. Počakajmo do jutra. Toda kaj je z njim, Costin?

— Koliko noči ga že ni bilo doma, — je stoično odgovoril Costin. — Šele proti jutru je prihajal domov. Sploh ni nič spal niti jedel. Moje mnenje je, gospod,

iz žepa novic ter ga vrgel v zrak. Če pade »glava« bom pisal, če pade »orel« ne bom pisal.

Novic pa je vrgel tako nerodno, da je padel v košaro za papir. Toda padla je »glava«. Nekam težko je spet sedel za mizo in znova pomočil pero v črnilo.

Pismo je napisal točno štirikrat, a še ni bil povsem zadovoljen. Ko ga je slednjič še enkrat prečital, se mu je zdelo vsaj za silo dobro.

»Spoštovana gospa Challonerjeva!

Moram Vam pisati, da Vam sporočim, da je Jimmy težko bolan. Sicer moram reči, da trenutno še ni nevarnosti, toda zdi se mi, da sem storil prav, ker Vam to sporočam. Če imate priliko, ga obiščite, kajti prepričan sem, da mu bo Vaš obisk zelo dobro del. Sicer pa Vam moram povedati, da z Jimmyjem ni vse prav. Sam se kajpada brigam zanj, toda prav je, da ste o tem tudi Vi obveščeni.

Vaš odkritosrčni prijatelj

Ralph Sangster.

— Prav za prav sem napisal strašno nerodno, — je pomislil Sangster in nejevoljno vtaknil pismo v ovojo. Posedel je še malo in ogledoval naslov na ovoju — Da, gospa Challoner!

Revica, ta gospa Challonerjeva! Poročena in prav za prav neporočena. Sangster je dvignil ovojo k ustnicam in poljubil ime gospe Challonerjeve. Potem pa je odnesel pismo na pošto.

(Dalje.)

Novice

Poplavna katastrofa na Hrvatskem

Stalno deževje povzroča naglo naraščanje rek na Hrvatskem. Dočim je v Sloveniji nevarnost poplav že minula, je tam sedaj najhujše. Kolpa in Sava že tri dni naraščata, poročajo iz Siska. Obe reki sta poplavlili precejšnje komplekse zemlje ter ponekod zalili hiše.

Še slabša poročila prihajajo iz Sarajeva. V Bosni in Hercegovini že tri dni neprestano dežuje ter sta reki Miljacka in Rakitnica že poplavlili polja. Več sto hiš je zaradi vode popolnoma odrezanih od sveta. Ljudje so morali zapustiti svoje domačije, da so si na ta način rešili življenje. V Bosni in Hercegovini so hudourniki napravili mnogo škode na železniških progah, tako da je ponekod promet oviran in sploh onemogočen.

Nič dobrega ne obetajo tudi poročila iz Varaždina, ki pravijo, da je Drava katastrofalno narasla in se razlila po periferiji Varaždina. Promet čez Dravo pri Legradu je ustavljen. Take visoke vode niti najstarejši ljudje ne pomnijo.

V južni Dalmaciji še vedno divjajo nevihte. Že več dni ni iz Dubrovnika odplula nobena ladja, ker je morje preveč razburkano in je promet onemogočen. Spličani opažajo, da nosi viharo morje s seboj les, mine in človeška trupla, katerih identitete ni so mogli ugotoviti.

Ponesrečeni angleški letalci

Med ubitimi angleškimi letalci, ki so doživeli te dni na planini Garac pri Danilovgradu v Črnigori strahovito letalsko katastrofo, so spoznali tudi ameriškega novinarja, ki je spremljal grško-italijan-

ske boje. Pogreb letalskih žrtev bo danes popoldne v Podgorici. Na pogreb sta odšla tudi beograjski angleški in ameriški vojaški ataše.

Organizacija slovenskih rezervnih podčastnikov

Rezervni podčastniki v Sloveniji so se združili ter ustanovili banovinski odbor URP, ki ima svoj sedež v Celju, tvorijo pa ga predsedniki in tajniki mariborskega, celjskega in ljubljanskega pododborov. Na nedavni seji so sklenili organizirati vse rezervne podčastnike v strokovni organizaciji in izdajati svoje glasilo.

Rezervni podčastniki bodo ustanovili tudi lastno kreditno zadrugo, ki bo nudila članom pod najugodnejšimi pogoji hitro pomoč. Delo so si pododbori razdelili tako, da bo celjski organiziral kreditno zadrugo, ljubljanski stanovsko glasilo, mariborski pa bo sestavil pravilnik.

Štrigova že peti mesec brez zdravnika

Štrigova je velik kraj in njena zdravstvena občina ima zelo velik delokrog. Ta zdravstvena občina že od julija nima banovinskega zdravnika. Mesto je bilo razpisano že avgusta in doslej še ni nastavljen noben zdravnik, kljub temu, da je več prostilcev.

VESELICA HRVATSKIH POLITIČNIH KAZNJENCEV

Kakor lani bo tudi letos priredila organizacija hrvatskih političnih kaznjencev svojo veselico v prostorih Zagrebškega velešjema. Na sporedu je pester kulturni in zabavni večer.

MED ŠOLSKO DECO SO ZELO RAZŠIRJENE GARJE

Šolska mladina na Murskem polju in vzhodnem delu Slovenskih goric je v zadnjem času zelo podvržena garjam. Baje so jo prinesli šolarji priseljenci iz Prekmurja in Medjimurja. Zdravniki so vso mladino pregledali in napravili potrebne ukrepe, da se bolezen ne bo več tako širila.

Tudi koča pod Kopo dobi elektriko

Pohorje ima 12 turističnih postojank, ki so večinoma last obhopskih podružnic SPD. V vseh je 378 postelj, brez skupnih ležišč. Posebno kočice v bližini Maribora so zelo zaskovale in pridobile z novo avtomobilsko cesto, nič manj pa z služijo izletnikom, turistom in smučarjem zahodno-pohorski planinski domovi, kjer je svet odprt, s prelepim razgledom na Alpe in kjer so pozimi veličastni smuški čezpohorski prehodi proti Slovenjgradu vedno polni smučarjev. Vse pohorske postojanke so zelo udobno urejene. Najzahodnejši pohorski planinski koči pod Veliko Kopo in na Kremzarjevem vrhu, ki sta last Mislinjske podružnice SPD iz Slovenjgradca, sta začele letos največji obisk od svojega obstoja. Radi tega je sklenila omenjena podružnica SPD, da v svrhu še večjega pospeševanja turizma popolnoma modernizira svojo planinsko postojanko Kočo pod Kopo s tem, da dobi takoj električno luč, ki bo že zasijala 15. decembra! Podružnica SPD v Slovenjgradu je naročila za svojo kočico električno napravo, ameriškega izvora na veterini pogon, tako zvano veterini Wincharger. Na ta ameriški izum se lahko priklapi radio, likalnik, ventilatorji, vodne črpalke,

MRTVO HČERKO JE UKRADEL

Mile Ivšič iz Slunja pri Karlovcu je prišel v karloško bolnišnico ter prosil upravo, naj mu dovoli odpeljati v bolnišnico umrlo hčerko domov, da jo bo pokopal v domači vasi. Uprava mu je prošnjo odklonila, ker je pokojnica bolela za neko nalezljivo boleznijo. Zato se je oče odločil, da bo truplo »ukradel«. Ponoči se je vtihtal v mrtvašnico in odnesel hčerko. Nek zakasnel možakar je videl Ivšiča, kako nosi golo hčerkico v naročju. Za to nenavadno »tatvino« bo Ivšič moral pred sodišče.

Dajte mi kokos s sivimi pegami!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti! Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvalitetno **TUNGSRAM-KRYPTON** žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJŠI STROŠKI!

a Brezposelni inženirji in taki, ki iščejo novih službenih mest, naj javijo »Društvo inženirjev v Ljubljani« svoj točni naslov s podatki o stroki in praksi v svrhu evidence in posredovanja.

Spet dva močna potresa

Naša seizmološka postaja na Tašmajdanu je zaznamovala v torek spet dva močnejša potresna sunka. Prvi močnejši potres je bil okoli 16.13 in je moral nastati 8.900 km daleč od Beograda. Drugi potres je nastal ob 21.02 v daljavi 540 km od Beograda. Ta potres je imel navpično smer.

Celle

c Izredni občni zbor Aerokluba Celje bo drevi ob 20. v restavraciji hotela »Evropa«.

c Vlom. V eni zadnjih noči je bilo vlomljeno v tovarno pohištva Vehovar v Celju. Vlomilec je odnesel raznega orodja v vrednosti 1400 din. V tej tovarni so se že dalje časa vršile tatvine raznega mizarskega orodja in je policija storilec že na sledu.

c Mestnim delavcem v Celju je mestni svet na zadnji seji nekoliko povešal mezde, odnosno draginjske doklade. Ker delavci doslej povešanja še niso prejeli, prosijo, da bi se odredilo takojšnje izplačilo povškov.

c Novo prečno cesto, ki bo vezala Kerkovo cesto z Ipavčovo ulico pri Glaziji, so pričeli te dni graditi.

c Konj je brenil 17 letnega hlapca Josipa Skaleta v Kapli vasi pri St. Pavlu pri Preboldu. Skale je dobil težke poškodbe na glavi in čelu. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Popravila ceste! Cesta, ki vodi od železniškega prelaza v Zavodni proti Cretu, je v tako slabem stanju, da je skoro neprehodna. Širom vse ceste se pretaka blatna brozga, da se pasanti do gležnjev pogrezajo v blato. Prizadeži prebivalci tega okoliša prosijo, da se cesta takoj temeljito uredi in posuje z gramozom.

c Poverjenike, šolska upraviteljsva in podružnice, ki se niso doslej poslali obračunov in nakazali zbranih prispevkov za akcijo »Bratom in sestram na meji pomoč«, prosijo vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda, da to takoj store. Javnosti ni mogoče poprej podati pregleda o uspehu, dokler ne dobimo vseh poročil.

c Premišljen je iz Slovenskega Javornika na Jesenice za policijskega agenta Rudolf Kajcan.

c Za modernizacijo državne ceste skozi Novo mesto je prevzela dobava kock za prevzemno vsoto 2.140.700 din.

Šole na svežem zraku

Naše učilnice so zidane večinoma pred 50 leti za takratne prosvetne in šolske razmere. Danes so preozke, zato se po 100 in pogosto še več otrok tlači v isti učilnici, ki jo dopoldan napolnjujejo učenci enega razreda, popoldne zopet učenci drugega razreda, a zvečer se v iste klopi vsedajo odrasli kmečki fantje, ki si prihajajo v zimskih mesecih izpopolnjevati svoje poklicno znanje v kmečko nadaljevalne šole. Jasno je, da je zrak v takšnih šolskih sobah do skrajnosti izrabljen ter silno škodljivo vpliva na zdravje ter posredno tudi na umske sposobnosti doraščajočih generacij. Šole na prostem so se ustanovljale v vseh naprednih državah. Tudi pri nas je ustanovljenih nekaj takšnih šol, vendar se zadevna propaganda ne pomakne pri nas v živ pokret, ki je v drugih državah, zlasti pa v Rusiji, Nemčiji in Italiji izredno razgiban.

Trboveljski drobiž

Protidraginjski odbor se bo v smislu razpisa okrajnega načelstva razširil.

Staroupekocijenci. Bratovske skladišnice prejmejo po izjavi predsednika glavne Bratovske skladišnice za božič poseben prispevek.

59.120 din je potrošila občina za letošnji dečji koloniji v Jurklostru in na Planini pri Sevnici. Nekaj sta k tem stroškom prispevala tudi banska uprava in ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

25 let nameščenske službe pri TPD. je praznoval te dni Odlazek Leopold, nestor igralcev tukajšnjega sokolskega gledališča.

o Neurje zadnjih dni je povzročilo tudi poplavo Meže in se je voda razlila po poljih in travnikih med Guštanjem in Prevaljami. Zaradi regulacij pa voda ni odnašala več rodovitne zemlje. Tudi Dreta je močno narasla in poplavlila ter odnašala zemljo z levega brega. V Gornjem gradu so imeli poplavo. Voda je vdiralala v kleti mestnih hiš.

o Kmečko nadaljevalna šola v Vučji vasi V ponedeljek je bila v Vučji vasi pri Ljutomeru odprta kmečko nadaljevalna šola. Šolo vodi šolski upravitelj g. Kocbek Jože. Ker spada Vučja vas v občino Križevci, je to druga šola v tej izrazito kmečki občini.

o Nevarna vlomilca prijeta. Pretekli teden je bilo vlomljeno pri posestniku Česku Jožetu v Armeškem pri Rajhenburgu. Vlomilec se je splazil skozi okno v sobo in pobral iz omare obleko ter vso gotovino. — Nekaj dni pozneje je bilo vlomljeno pri posestniku Pribožiču Jožetu na Razletu pri Rajhenburgu. Vlomilec je tudi tu pobral obleko in gotovino. Orožnikom se je posrečilo še isti dan izslediti vlomilce. Sta to 34letni Rabič Jože iz Tržiča in 26 letni Stjepan Mahunec iz Bistre. Pri njihju so našli še nekaj pokradenega blaga.

o Poškodbam je podlegel Venceslav Zorčič, ki se je ponesrečil pri gradnji elektrarne v Rajhenburgu.

o Ponesrečel se je mlad rudarski fant Franc Smole iz Rešajna pri Rajhenburgu. Pri streljanju s puško mu je razneslo cev, ki mu je razmesarila roko.

n Pouk v zagrebških srednjih in strokovnih šolah se bo pričel pol ure kasneje, torej ob 8.30.

n Džamijo bodo gradili zagrebški muslimani v Zelen gaju. Občina je že odstopila stavbišče.

n Huda gripa razsaja v Bjelovaru in okolici. Šole so zaradi številnih obolenj zaprte.

n Dnevno 3000 kosil za najrevnejše bo razdelila zagrebška občina potem posebnih kuhinj, ki so jih letos organizirali za zimske mesece.

Tudi na Vurbergu obstoja takšna šola. G. dr. B. Okolo-Kulak še vurbereškega tbc sanatorija, je poklonil šoli najpotrebnejše pohištvo. klopi in tablo. Ogromna debela dreves tvorijo stene, a modro nebo strop te idealne učilnice.

Vsak dan, kadar sijé sonce, se vrši tukaj pouk. V začetku je bilo mnogo motenj, otroci so bili raztreseni. V nekaj dneh so se otroci temu privadili in postali pazljivi in zbrani pri učni snovi. Izkušnja je pokazala, da otroci na svežem zraku lažje slede skupnemu šolskemu delu ter dajejo bistrejšje odgovore kakor pa prej med mračnimi šolskimi stenami.

Po zaslugi g. primarija dr. Okolo-Kulaka, vurbereške Protituberkulozne lige ter agilnega šolskega upravitelja g. Praha dobivajo otroci brezplačno dnevno ribje olje, siromašnejši tudi obleko, čevlje in obede. -gu-

Zanimivosti

13 nasvetov, ki vodijo do uspeha

Vsak človek si želi, da bi se v življenju kar najdale dokopal

Med tisočermi željami, ki dan za dnem zaletujejo slehernega človeka, je menda temeljna želja, da bi v svojem življenju kar največ dosegli, kar največ postali. Vsak bi bil rad mož kot je treba, žena, ki bi jo hvalil ves svet. Samo po sebi se razume, da si vsak posameznik drugače predstavlja svoj življenjski uspeh. Zato ni moči predpisati splošnih navodil, ki bi veljala za vsakogar. Toda poglejte si te 13 življenjskih nasvetov. Značijo vam vsi ne bodo všeč, nekateri pa prav gotovo. Poglejte jih:

1. Zanimajte se za vse. Naučite se opazovati ljudi in stvari ter si ustvarjajte pravilne zaključke, ki naj ne temeljijo na vaših željah in predstavah, ampak na stvarnem opazovanju.

2. Predno se česa lotite, se za dotično stvar temeljito pripravite.

3. Bodite si vselej najprej na jasnem, kaj prav za prav hočete. Postopajte po načrtu ter nobene reči ne prepustite golemu naključju.

4. Kadar morate rešiti kakšno koli že vprašanje, si najprej zberite vse potrebne podatke. Rešite pa ga, čim imate vse stvari v »glavi«, kot se pravi.

5. Nobene stvari ne storite samo napoi. Ne da bi se sicer izgubljali v malenkostih, skušajte opraviti vsako delo tako, da se vam ne bo treba ponovno vračati k njemu. Ne delajte polovičarsko, ne počivajte polovičarsko!

6. Vselej vam bodi poglavitni vaš poklic. Lahko se zanimate tudi za druge stvari, vendar bodite najprej prežeti s svojim poklicem. Nepristano se v njem izpopolnjujete ter izboljšujete.

7. Bodite previdni in pravični v svojih kritikah in sodbah ljudi in stvari. Če pa že hočete kritizirati, potem se najprej o dotični stvari temeljito poučite.

8. Bodite v dobrih odnosih z ljudmi, ki po sredno ali neposredno sovpadajo v vaše delo in življenje. Bodite jim ljubezni, prijateljski ter jih cenite.

9. Bodite prav tako vljudni do nadrejenih kot do podrejenih. Če terjate od kogar koli, da zanesljivo izvrši svoje delo, potem morate biti tudi vi takli.

10. Spoštujte čustva in nazore drugih ljudi. Če se vam zdi na priliko, da je nalog, ki vam ga je dal šef, napak po vašem mnenju, potem ga na to vljudno opozorite. Če pa on vztraja pri svojem, izpolnite nalogo, kajti odgovornost ne bo padla na vas, ki ne veste, kakšni motivi so šefa vodili, da vam je izdal ta in ta nalog.

11. Nikar napak drugih ne izrabljajte za to, da potem po dotičnih, ki so jih zagrešili, pa-

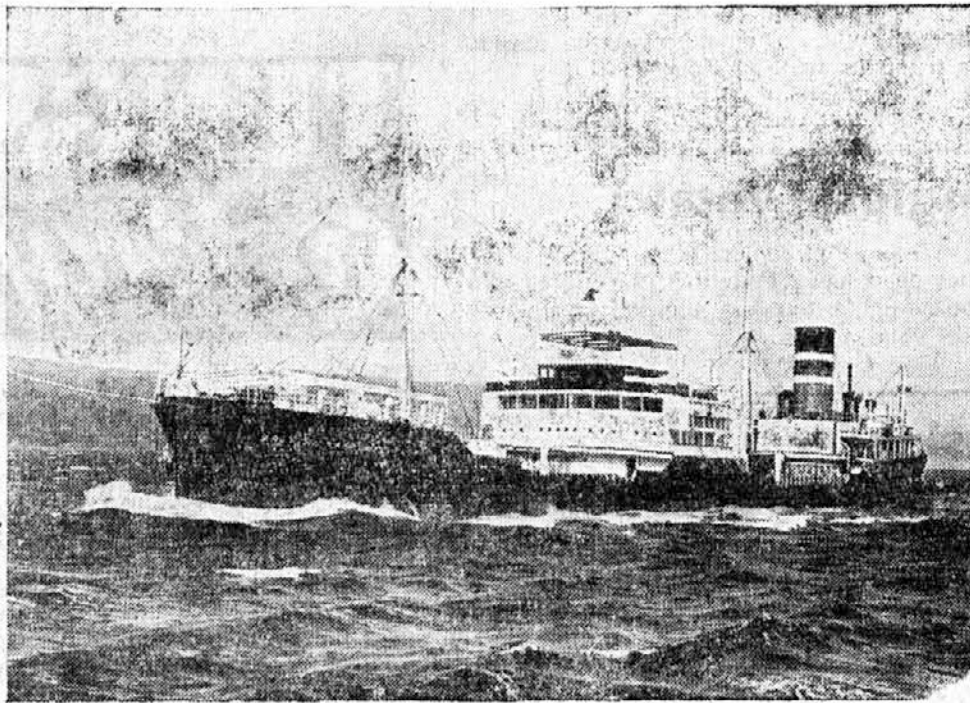
dete kot lev, ampak zato, da dotične ljubezni vo poučite, kaj naj storijo, da v bodoče ne bodo več delali napak.

12. Nikoli ne jejte kaše tako vroče kot se skuha. Če pa vas že kaj resnično razjezi, kljub temu počakajte in stvar mirno presodi-

te ter jo šele nato skušajte rešiti. Tako boste najbolje storili.

13. Ne dobričajte se in prilizujte niti nadrejenim, niti podrejenim, toda nikar ne oklevajte s pohvalo takrat, kadar neko delo zares zasluži pohvalo.

Pomožna ladja vojne mornarice

Tanker: ta vrsta ladij ni bila znana v bivši svetovni vojni. V sedanji vojni pa igrajo tankerji veliko vlogo. Poleg redne prometne službe, kateri so namenjeni v mirnem času, so v vojni veliko dopolnili vojne mornarice.

Ko bodo gospodinje rešene skrbi in draginje

ZA 100 DINARJEV SE BOMO VSE LETO DO SITEGA NAJEDLI

O prehrani v bodočnosti je bilo že čestokrat govora: eno ali dve tableti na dan, in človek bo rešen vseh skrbi okoli svojega žolodca. Odpadla bodo kosila, odpadle bodo večerje, skratka vse sitnosti, ki jih ima sodobni človek s prehrano. Prav gotovo pa se bodo takrat odpravile tudi gospodinje, ki sedaj, ko je zavlada ta presneta draginja, s tolikim samozatajevanjem prenašajo gorje.

Dr. Robert S. Harris, prof. na Institutu za tehnologijo v severno ameriški zvezi državi Massachusetts, je pred nedavnim dal novinarjem izjavo, v kateri zatrjuje, da se mu je posrečilo v sodelovanju z nekaterimi biokemiki odkriti dve formuli, po katerih je mogoče izdelati hranilne tablete, ki v celoti vsebujejo vse hranilne snovi, ki jih dnevno potrebuje normalno razvit in odrasčen človek. Tablete, izdelane po prvi formuli, vsebujejo koncentriran izvleček polnomastnega mleka, pšenične beljakovine in

olja iz sojinega semena. Tableta, sestavljena po drugi formuli, pa je samo sestavni del prve tablete ter vsebuje beljakovine ječmena in koruze. Obema tabletama je dodana še zmes vseh vitaminov, razen vitamina C; tega pa dodajo z majhno dozo koncentriranega paradižnikovega izvlečka. Skupna teža količine hranilnih tablet, ki zadoščajo za en dan prehrane, znaša jedva 20 gramov. Mimo tega pa obeta biti tovrstna prehrana ne navadno cenena. Če bi se človek hranil na ta način, bi porabil za celotno prehrano samo nekaj nad sto dinarjev.

A. E. Gelleria:

Carinski uračnik

Nuszim je imel zares rad eno samo stvar: carinsko pravo. Knjigo je vedno nosil v žepu, četudi je bila težka ko pitana gos.

Ko je bil med uradnimi urami za tlenutek prost, je sedel na klopi pred carinarnico ter se predal svojim užitkom. Suhe ustnice so mu ožvele. Žuboreče je razpravljal z višjim carinskim uradnikom v zelenorjavi uniformi in zlatim ovratnikom.

— Da, gospod višji inspektor, zadeva z uvozom žvepla ni tako enostavna. Zares, žveplo bi bilo treba zacarinirati s tremi odstotki. Toda bodite toliko ljubezni in poglejte stvar še z druge strani, — je dejal inspektorju, ki je stal pred njim, — kjer gre za dejstvo: slučaj, ko stranka ne vloži prošnje za brezcarinski postopek!

— In jaz dam nalog za brezcarinsko postopanje, — je zažarel Nuszimov obraz od notranjega sijaja.

Postavite zadevo kakor koli hočete: razen carinskega prava ni znal Nuszim ničesar. Niti časopisov ni razumel. Razgovor z njim je bil pravcata muka. Za stvari, ki niso bile posredno ali neposredno v zvezi s carinami, je bil gluha.

Na eno samo stvar je bil še ponosen, namreč: kljub svojim 56 letom je ostal vitez, četudi ni nikoli jedel kruha. Domisljal si je, da je vprav radi tega ostal zdrav. Sicer pa je jedel obilno in z največjim tekom.

Oni dan sem stal v buffetu carinarnice in razdraženo gotal svojo južino. Nekakšen divji nemir me je jezil: plašč je bil prevroč, a ga nisem hotel sleči, ker je pihalo z vseh strani. To je bila ena izmed onih sferičnih jez, ki jih ozdravi samo dober zalogaj.

Poleg mene je stal Nuszim in zahteval četrtil kilograma slanice.

— Jejite zraven kruh, sicer si pokvarite želodec, — sem mu svetoval.

— Nikoli ne jem kruha, — mi je tiho in samozavestno odgovoril.

Ker sem poznal njegova načela, sem raje

Težave na Portugalskem

Portugalske sicer ni zajel vojni požar, vendar pa so kljub temu nastale na Portugalskem velike težave. Zaradi velikega dotoka tujcev, zlasti beguncev iz Belgije, Nizozemske in Francije, je morala vlada racionalizirati potrošnje živil. Španija na priliko dovoljuje beguncem, da smejo prebiti v državi le nekaj dni, četudi le-ti prinašajo v državo dragocene devize. Na Portugalskem pa tozadevno ni nobene omejitve. Toda velik dotok tujcev je prinesel razna vprašanja, ki jih prej Portugalska ni poznala. V Lisabonu je nastala silna kriza stanovanj. Na lisabonski borzi se je radi neprestane prodaje tujih deviz zelo dvignil tečaj domače portugalske valute (escudo), dočim je ameriški dolar padel od 31 na 26 točk. Ker se je v zadnjem času dotok tujcev tako pomnožil, da grozi poplavit vso Portugalsko, je vlada naročila vsem svojim konzulatom v tujini, da smejo izdajati vizume le v najnujnejših in zares upravičenih slučajih, kajti Portugalska je, kot navaja poročilo, že preoblijudena.

SKOK CEN V ROMUNIJ

V Romuniji so skočile cene zaradi razvrednotenja denarja za 100 in še več procentov. Po podatkih, ki jih je objavil bukreštanski list »Universul«, so se v toku enega leta od lanske jeseni do letošnje povišale cene pri črnem kruhu za 120%, pri mesu za 80%, pri namiznem olju za 200% itd. Kot vidimo, ima povsod razvrednotenje denarja za posledico strašno draginjo.

NADEBUDNA PEVKA

Pevka Hilda Burcke v New Yorku je šele na prvi stopnici svoje kariere. Zdravnik specialist je ugotovil, da ima nekoliko premajhna pljuča, da bi mogla doseči polnost svojega sicer lepega glasu. Pevka je prišla sama na prav originalno misel, kako bi si povečala pljuča. Vsako jutro napilne po dober ducat gumastih balonov, s čimer vadi svoja pljuča ter jih z naporom povečava.

— Tegale papagaja mi morate zamenjati. Kadar koli se z možem kregava, drži vedno z njim.

Društvo starih rodov

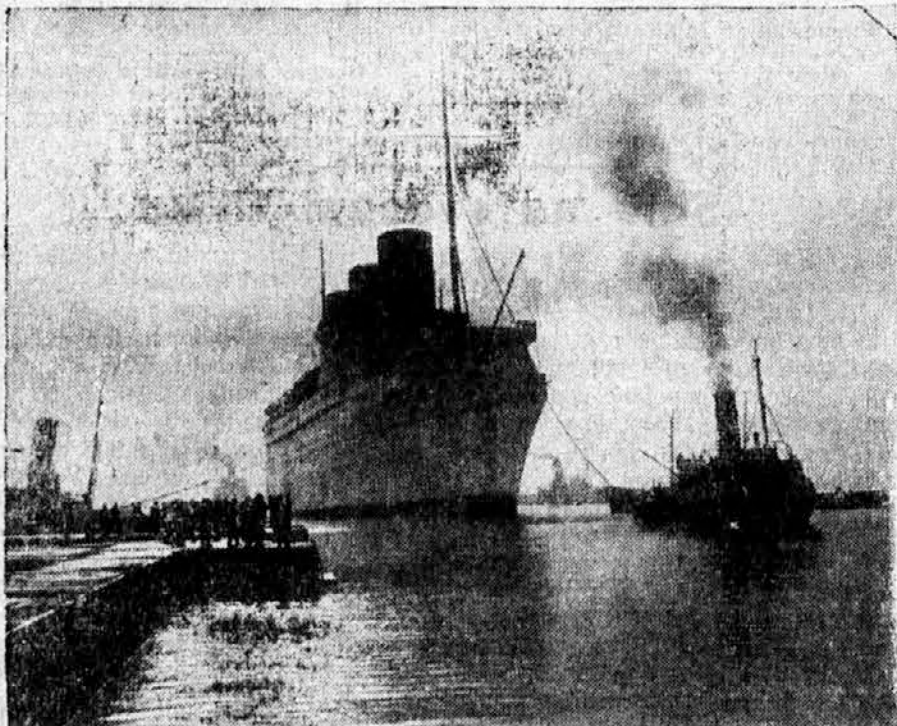
V Nankingu so ustanovili društvo, v katerem se lahko včlanijo samo najstarejše plemiške obitelji sveta. Pogoji za sprejem v društvo je, da mora kandidat dokazati, da je njegova rodbina stara najmanj 2000 let. Kljub temu ima društvo že 180 članov, predseduje pa mu neki kitajski oficir, ki je dokazal, da so njegovi predniki živeli celo že pred 2800 leti...

SODOBNI OTROCI

Boris se baha: — Ko bom velik, bom zaslužil prav toliko denarja kot oče.

— Popolnoma pravilno, — meni sestra Evica, — ko jaz dorasem, pa bom porabila toliko kot mama.

Velika ladja v pristanišču

Ob francoski in angleški obali je cela vrsta najmodernejše urejenih pristanišč. Globline ob pomolih so tolikšne, da morejo v pristanišča tudi največje ladje

Maribor

Marsikateri mojster bi danes menjal s pomočnikom

Dne 15. novembra je bilo mariborski javnosti prikazano obupno stanje in ravnanje z brivskimi pomočniki in pomočnicami. Spodaj podpisani moram ugotoviti, da ta izjava gg. pomočnikov (-ic) ne ustreza tako kot so to oni objavili. Res je, da so nekateri pomočniki imeli mizerne mezde, to pa je zvon na dve plati: ali se je prizadeti pomočnik (-ica) ponudil mojstru za določeno mezdo ali pa ga je mojster kvalificiral po njegovi sposobnosti, kajti eden izmed prvovrstnih pomočnikov odn. pomočnic se ne bo ponujal za bagatelno mezdo, ampak bo zahteval primerno plačo za svoje prvo-rzredno delo. Toliko o tem. Sedaj pa nadaljujemo gg. pomočniki, da so mojstri šli preko uredbe kr. banske uprave in da se je ta v praksi izvajala drugače; to ne bo ustrezalo resnici, ampak res je, da so mojstri plačevali po tej uredbi, nekateri pa so celo prekorajčili minimalno mezdo, in to pač zaradi tega, ker je prizadeti pomočnik ali pomočnica pokazala izredno sposobnost. Drugi pa so plačevali po minimalni mezdi, oni pomočniki (-ice) so bili kvalificirani kot manj zmožni delavci in so tudi po svojih sposobnostih dobili primerno plačo. Da je bil njihov položaj do sedaj obupen, ne odgovarja resnici, ker so doslej varirale mezde v Mariboru tako-le: din 650.—, 700.—, 800.—, k temu je treba še pristeti minimalno din 350.— napitnine, tako da je prišel vsak pomočnik povprečno na din 1000.— mesečno, kar bi ustrezalo približno plači privatnega uradnika. Tudi glede kolektivne pogodbe ne ustreza resnici, da so bila pogajanja razbita od strani mojstrov, temveč je res, da so obstale na točki 3. kolektivne pogodbe. Tukaj so zastopniki pomočnikov zahtevali od mojstrov, da se morajo vezati, da bodo imeli v svojih obratovalnicah v Savezu brivskih pomočnikov in pomočnic kraljevine Jugoslavije organizirane pomočnike (-ice); kdor pa noče biti včlanjen v tej

organizaciji, tega mojster ne sme zaposlovati ter je zanj tudi kolektivna pogodba neveljavna. Na tej podlagi mojstri te točke niso mogli sprejeti, ker pravila zgoraj navedene organizacije ne predvidevajo kot prisilno organizacijo, sodeč po tem, da so gg. pomočniki zgoraj omenjene točke forsirali zgolj iz tega razloga, da bi okrepili tukajšnje podružnice omenjene organizacije; kajti ta je v Mariboru tako slaba, da je v njej organiziranih komaj 15% mariborskih pomočnikov (-ic), a ostale bi po njihovem mišljenju morali mojstri prisiliti, da pristopijo k njej. Potemtakem torej izgleda, da jim je bilo bolj za to, da se okrepi organizacija, kakor pa da bi naredili kompromis med mojstri in pomočniki. Toliko na znanje javnosti.

Nadalje napadajo gg. pomočniki (-ice) mojstre, da želijo ponovno igrati uredbo kr. banske uprave. V tem pogledu je predsednik združenja g. Novak na zadnjem sestanku vsega članstva izrecno

povedal, da naj se gg. mojstri striktno držijo določene mezde in da bo za eventualne manipulacije, če bi skušali dajati pomočnikom neke druge mezde, odgovarjal mojster sam. Opozoriti pa moram sedaj na vprašanje, kaj bo zdaj z onimi pomočniki in pomočnicami, ki so manj zmožni, in z mlajšimi, ki še nimajo dovolj prakse? To pa je vprašanje, katero naj rešuje bolj pameten mož, kakor so mariborski brivski mojstri, kajti jasno je, da bo sedaj vsak mojster gledal, da bo dobil za ta denar res prvovrstno moč, ki bo zadovoljila njegove naročnike, in tako moč bodo potem mojstri plačevali po din 4.— na uro.

Pridružujem se članku g. kolege iz Ljubljane v ponedeljskem »Večerniku«, tudi marsikateri mariborski mojster bi danes menjal položaj, da bi on pomočnik in oni mojstri, ker bi mu sigurno bolje šlo kot mu gre sedaj.

Anton Veselko, brivsko-frizerski mojster, Maribor, Dvořakova 10.

Za Maribor zadoščajo tri alarmne sirene

Včeraj so preizkušali v našem mestu nove alarmne sirene, ki so jih naročili iz Nemčije. Trebalo je dognati, katera mesta so za postavitev siren najprimernejša in ali zadoščajo tri sirene za Maribor. Postavili so jih na tri najvišje točke našega mesta, in sicer na teraso Banovinske hranilnice v Gosposki ulici, na teraso nove Železničarske nabavljalne zadruge v Čafovi ulici, tretjo pa na vrh III. deške ljudske šole na Ruški cesti. Komisija strokovnjakov, ki so jo tvorili podpolkovnik Maslač, ravnatelj mestnega električnega podjetja Uršič, inž. Sax ter vodja mestnega zaščitnega urada Kramer, je poslušala zvok siren v raznih delih mesta ter ugotovila, da se do bro slišijo tudi v bolj oddaljenih mestnih predelih in da so izbrana mesta za sire-

ne primerna, ker se lepo enakomerno slišijo v vseh delih Maribora. Poizkusi so pa tudi pokazali, da zadoščajo nabavljene tri sirene, zlasti ker imajo železniške delavnice na razpolago še eno, tako da imamo v Mariboru vsega štiri alarmne sirene. Sirene delujejo s pomočjo močnega elektromotorja in stroja, ki povzroča s stisnjenim zrakom močan zvok. Da bodo uporabne tudi v slučaju prekinitve električnega toka v mestu, bodo nabavili za vsako sireno še poseben motor. Vse tri sirene bodo med seboj zvezane, tako da jih bo mogoče uporabiti istočasno z določenega centralnega mesta, mogoče bo pa tudi sprožiti vsako zase. Poizkusi so zbudili med meščanstvom mnogo pozornosti.

Prošnja avtoprevoznikov in avtoizvoščkov

Prejeli smo: Združenje avtoprevoznikov in avtoizvoščkov v Mariboru, v katerem so včlanjeni tudi celjski avtoprevozniki in izvoščki, je 28. oktobra prosilo bansko upravo za dovoljenje, da bi smeli voziti avtoprevozniki s tovornimi avtomobili tudi nad 500 km, avtoizvoščki pa nad 25 km. Ker prošnja še ni rešena, a je od njene ugodne rešitve odvisna obstojenost mnogih avtoprevoznikov in avtoizvoščkov, apelirajo prizadeti na bansko upravo, da bi predloženo prošnjo čimprej rešila.

AKADEMIJA OB 140 LETNICI PREŠERNOVEGA ROJSTVA

Učiteljski budo priredili v petek, 22. t. m., ob 18. v slavnostni dvorani drž. učiteljske šole akademijo, posvečeno nesmrtnemu slovenskemu geniju dr. Francetu Prešernu ob 140 letnici njegovega rojstva. Sodelujejo dijaki drž. učiteljske šole: Borovka, Gombač, Marotti, Bajtova, solista Fabičeva in Nachtigall. Vljudno vabljeni!

m. Poročila sta se v Pirotu sanitetski poročnik Nikola Glisic ter Marija Klavžarjeva, hči hišnega posostnika iz Maribora.

m. Šahovska sekcija SK Železničarja. V petek, 22. t. m., ob 19. prične v klubovnih prostorih izločilni turnir po dunajskem sistemu. Udeležba obvezna.

m. Prva prispevka za zimsko pomoč. Na poziv mariborskega mestnega župana, da naj javnost, zlasti pa gospodarsko močnejši meščani darujejo za zimsko pomoč, sta se prva odzvala mariborska industrija Fr. Mauthner in M. Rosner, ki sta prispevala 50.000, odnosno 25.000 dinarjev.

m. Slava mariborskega 45. pešpolka bo 23. novembra v spomin na dogodek 1. oktobra, ko je bila usoda Maribora stvarno odločena v našo korist. Ob 10.30 bo na dvorišču meljske vojašnice služba božja in rezanje kolača, ob 15. pa bo istotam vojaška veselica.

m. Mesto venca na grob pokojnemu Francu Babiču, tajniku okrajnega načelstva v pok. je poklonil g. dr. chem. Stanko Kovacic za revne dijake na II. realni gimnaziji v Mariboru znesek 150.— din. Ravna-teljstvo se iskreno zahvaljuje.

m. 500 letnico Gutenberga, izumitelja pre-kajljive črke, bodo proslavili mariborski tiskarji v soboto, 7. decembra, v Narodnem gledališču.

m. Zveza Maistrovih borcev v Mariboru vabi svoje člane na slavo 45. peš. polka, ki bo 23. novembra, ob 10.30 na dvorišču vojašnice Viteškega kralja Aleksandra. Zedinitelja. Zbirališče ob 10.20 istotam.

m. Zdravniški sestanek. V petek, 22. nov. 1940 ob 18. bo na internem oddelku splošne bolnišnice v Mariboru znanstveni sestanek s sledečim predavanjem g. primarija dr. Staneta Lutmana: 1. Pretok krvi v interni medicini, 2. Pretok krvi na operativnih oddelkih, 3. Predlog za ureditev krvodajalske službe. Vabijo se vsi gg. zdravniki, da se tega sestanka udeležijo.

m. Pevski zbor tekstilnih nameščencev obvešča vse člane, da bodo vaje vsak četrtek ob 20. v realni gimnaziji na jugoslovanskem trgu 1.

m. Ivana Stieblerjeva je umrla zaradi notranje izkrvavitve. Na predlog državnega tožilstva je bila včeraj na Pobrežju izvršena sodna obdukcija trupla umrle zasebnice Ivane Stieblerjeve. Višji san. svetnik dr. I. Jurečko je ugotovil, da je umrla zaradi notranje izkrvavitve. Počila ji je pljučna žila, ki je bila bržkone zaradi kake prestane pljučne bolezni manj odpor-na.

Skepi mariborskega društva „Šola in dom“

Pretekli ponedeljek je bil občni zbor društva „Šola in dom“ v Mariboru, ki je z malimi izjemami izvolil prejšnji odbor z g. Fr. Skazo na čelu. Po predavanju g. prof. Sile o koe-dukaciji na srednji šoli se je razvila zanimiva in uspešna dveurna debata o šolskih, vzgojnih in metodičnih vprašanjih, v katero so posegali starši iz vseh slojev, zlasti pa železničarji, pa tudi prisotni profesorji in sred-nješolski kateheti. Udeležba je bila zelo lepa, pogrešali pa smo le vodstva mariborskih srednjih šol. Ta debata je izvenela v sledeče sklepe:

1. Na univerzi se naj posveti več skrbri vzgojni ter praktični in teoretični metodični naobrazbi bodočih srednješolskih profesorjev, ne pa samo umski njihovi izobrazbi brez ozira na potrebe srednje šole.

2. Skupine predmetov na filozovski fakulteti se naj spremenijo v smislu potreb praktičnega vzgojitelja in metodika. Tako bi se n. pr. klasični jeziki podajali mnogo bolj živo in uspešneje, če bi v bodoče vsak latinist obvladal poleg latinščine kak romanski jezik, profesor stare grščine pa tudi novo grščino.

3. V Ljubljani in v Mariboru se naj ustanovita poskusni srednji šoli, kjer se naj nastavijo najboljši vzgojitelji in metodiki in tudi primerno nagrade, da se bodo mogli posvetiti res samo šoli. Na teh šolah naj ob primerni plači prakticirajo bodoči supletti tako dolgo, da bodo sposobni za samostojno uspešno

delo.

4. Šolskih knjig naj ne piše ovek privilegiran krog profesorjev, ampak se naj razpiše natečaj z nagradami za najboljše rokopise. Najboljši rokopisi se uvedejo najprej na poskusnih srednjih šolah in naj dobe odobritev šole tedaj, ko so se obnesli na poskusnih srednjih šolah. Da se prepreči vsak eventualni pritisk, naj bo vsem aktivnim inspektorjem in nadzornikom prepovedano pisanje učnih knjig. Na ta način uvedene šolske knjige naj ohranijo veljavo čim daljši čas. Zaradi pocenitve šolskih knjig pa se naj prepove, da bi pisala isto učno knjigo več ko dva pisca skupno.

5. Zaradi čim večjega napredka našega šolstva naj ima vsak nadzornik pri vsaki inspekciji zavoda vzoren nastop, katerega se morajo udeležiti vsi profesorji dotične stroke.

6. Nižji tečajni izpit naj ne bo več sestavljen del četrtega razreda, ampak sprejemni izpit za peti razred, da se tako omogoči pravilna izbira za višje razrede.

7. Naših otrok naj ne vzgajajo tisti profes-sorji, ki niti svojih otrok ne vzgajajo v našem narodnem in državnem duhu.

8. Na srednjih šolah se naj omogoči di-jajstvu, da se more po svoji želji učiti čim več prostih predmetov, kar je tudi v korist šoli, ker si potem slabo plačani profesorji ne iščejo postranskih zaslužkov izven šole.

9. Poskrbi naj se za zadostno število šol-

Prijava za zgradarino niso potrebne

Po odloku finančnega ministra se bo odmera zgradarine iz leta 1940. podaljšala tudi za leto 1941. ter je zaradi tega razveljavljen poziv za vložitev prijav za odmero zgradarine v času od 1. do 30. novembra. Davčne uprave teh prijav ne bodo več sprejemale, v teku decembra pa morajo vložiti prijave le novi davčni zavezanci in oni, pri katerih se je donos zgradb bistveno povečal ali zmanjšal.

m. Trčila sta pred Mastekovo trgovino kemik Kračun Vinko s Teznega, ki se je peljal na tritiklu, ter nastavnik meščanske šole Stancer Josip, ki se je pripeljal na motorju. Prvi je prišel od Vetrinske ulice, drugi preko mosta, oba pa sta hotela proti Stolni ulici. Do karambola je prišlo po nesrečnem naključju, poškodb ni bilo.

m. K naši notici v »Večerniku« v sredo, 20. novembra, dostavljamo, da je tekstilni delavec Karli Brunčič, ki je imel namen, zapustiti našo državo, le iz maščevalnosti obdolžil go. Baumanovo, da je spravila že več ljudi čez mejo.

* LEPA NOGA VICA — LEPE NOGE, le iz modne trgovine MIRKO BRECKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

m. Neki kolesar je podrl na sredi cestišča v Kneza Koclja ulici 50-letno Zobec Julijano iz Hočkega Pohorja, ko je hotela prekorati cesto. Pripeljal je z brezobzirno brzino ter po trčenju pognil. Zobčeva je dobila odrgnine po rokah.

* Vabilo! Sokol Maribor-matica vabi svoje članstvo na družabni večer, ki ga prirede lutkarji ob priliki 10-letnice obstoja stalnega lutkovnega odra našega društva, ki se vrši v soboto, dne 23. novembra t. l. v sejni dvorani Sokolskega doma, ob 20. uri. Na sporedu so prizori na lutkovnem odru in prosta zabava. Vstop prost. Pogrnjene mize.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 16. do vključno 22. novembra lekarna pri Zamorcu, Gosposka ul. 12, tel. 28-12, ter lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Narodno gledališče

Sreda, 20. nov.: »Nenavaden človek« (gostovanje v Celju).

Četrtek, 21. nov., ob 20.: »Na dm«. Red-G

Petek, 22. nov.: zaprlo.

Sobota, 23. nov., ob 20.: »Cyrano de Bergerac«. Zadnjič. Znižane cene.

Nespremenjena Cankarjeva komedija »Za narodno blago«. To Cankarjevo delo je tako rezko pisana obtožba in tako ostra obsodba tedanje vodilne slovenske družbe v Ljubljani, da je vse pričakovalo veliko črtanja in spremembo v besedilu izvarnika. Pa je šlo skozi vse hude boje nespremenjeno v prvo knjižno izdajo (1901) in 5 let pozneje tudi na ljubljanski oder, kjer naj bi se bila ta igra že oktobra 1900 uprizorila. Seveda pride tudi to pot nespremenjena na mariborski oder.

Kino

* Esplanade kino. Danes zadnjič francoski film »Obala v megli«. Petek izborni nemški film »Baron Trenk« z Hans Alber-som, Käthe Dorsch in Sybillo Schmitz.

* Grajski kino. Samo vključno do četrta »Danko Pišta«. Javor Pal. Od petka dalje izborna češka veseloigra »Na okrožnem uradu«. Vlasta Burjan.

* Kino Union. Od danes, pa do vključno petka »Življenje«. Senzacionalna filmska tragedija z znamenito francosko umetnico Hedviko Feuillee v glavni vlogi.

skih prostorov, da se ukine kvarni popoldanski pouk in ustanove se naj nove strokovne šole.

10. Roditeljski sestanki naj se redno vrše vsaj za nižje razrede.

11. Med šolskim letom naj ne bo ne pre-stavitve in tudi ne dodelitev novih profesor-jev.

12. V najnižje razrede srednjih šol se naj nastavijo samo najsposobnejši in najboljši šolniki.

13. Protestiramo proti previsoki ceni šol-skih knjig in proti temu, da se uvajajo čisto namesto boljših in cenejših slabše in dražje knjige.

14. Protestiramo proti naglici, s katero hoče profesorsko društvo v Ljubljani vsiliti svoj novi reakcionarni učni načrt na merodaj-nih mestih, ne da bi mogli prej o njem izra-ziti svoje mnenje starši in vzgojitelji.

15. Tudi v Mariboru se naj ustanovi po-klicna posvetovalnica, ker je zaradi industrijskega značaja mesta še potrebnejša kot v Ljubljani.

16. V ljudski šoli se naj v novem učnem načrtu, ki se pripravlja, zagotovi čim več ur materinskemu jeziku.

17. Vzgojitelji bodo mogli svoje izredno težavno delo samo tedaj dobro izvrševati, če bodo stanu primerno nagrajeni, in to tem bolj, ker nimajo nikakih stranskih dohodkov in ugodnosti, kot nekateri drugi poklici.

Sport

Propagandne rokoborbe Maratona in Pekovskega SK

V nedeljo, 24. novembra, ob 10. dopoldne bodo v dvorani Sokolskega doma propagandne rokoborbe mariborskih klubov Maratona in Pekovskega športnega kluba, ki bodo v znamenju resnega treninga za letošnje državno prvenstvo v Zagrebu, ki se ga bodo predvidoma udeležili skoro vsi nedeljski tekmovalci; saj imajo tudi Mariborčani lepe izgleda, kajti med njimi sta dva lanska državna prvaka, Ivančič v welter ter Verboš Fr. v srednji kategoriji. V nedeljo bodo nastopili sledeči pari:

bantam: Tašler—Seibert, **perolaha:** Dolinšek L.—Jezernik, **lahka:** Babič—Kozic in Robič—Savorič, **welter:** Ivančič—Kangler, **srednja:** Verboš Fr.—Škrofič (Čokan), **poltežka:** Orešnik—Fišer, **težka:** Vidic—Pirher.

Na prvem mestu v vseh parih je član Maratona.

Čisti dobiček nedeljske prireditve je namenjen blagajni Slovenske težko-atletске zveze, ki bo s tem denarjem podprla svoje klube in tekmovalce za državno prvenstvo. Zaradi tega pričakujejo prireditelji, da bodo prijatelji rokoborskega sporta v velikem številu posetili to prireditev, ki bo kot lokalna prestižna borba tudi sicer zanimiva.

s. Mariborski nogometni sodniki, ki so pripravljeni, udeležiti se občnega zbora ZNS v Ljubljani, se naprošajo, da to telefonsko sporočijo do jutri zvečer predsedniku (25-67) ali tajniku (29-36) sekcije.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Dan na dan se dvigajo cene na mariborskem trgu. Vedno težavneje je malemu človeku nabaviti si svoje dnevne potrebe. Saj skromen zaslužek kopni kakor prvi jesenski sneg. In sedaj malo po našem trgu, kje je ona sapa, ki tako občutno vpliva na dvig cenam raznih nučnih potrebščin. Ko je trg dobro založen, so cene mnogo ugodnejše, kakor ob dnehi, ko je manj prodajalcev. Ako hočemo doseči da ne bo prevelikih razlik, se bi morali merodajni pobrigati, da ne bo preveč prekupčevalcev na trgu. Mnogo oseb prodaja pod izgovorom »za gospodarja« nakupljene stvari od pravih kmetov po nizki ceni, a čez čas mnogo dražje, češ, »nič ni raslo«, ali v »trgovini je tudi vse drago«. Ti prodajalci zelo dvigajo cene, ali ne bi tržno nadzorstvo napravilo temu konec. Vsak prodajalec naj se izkaže z občinskimi potrdilom, da prodaja svoje blago. Ozna-

čena naj bi bila tudi velikost zemljišča. Poznamo ljudi, ki imajo dva ara zemlje in prodajajo vse leto ogromno sadja in sočljiva. Strogi nadzor bo kmalu našel navljalce cen. Kdor hoče trgovati, naj prodaja med prekupčevalci ter naj od svojega zaslužka plačuje javne dajatve. Dogodil se je primer, da ravno taka prekupčevalka grdo nahruli kmetico, ki hoče svoj pridelek ceneje prodajati, »tolika je cena, ceneje ne prodajaj, si neumna, ljudje bodo plačali, kar zahtevamo!«. Ob dnehi, ko zaradi slabega vremena ne morejo na trg oddaljeni kmetje, takrat je zlati dan številnih »domačih prekupčevalk«, ki imajo kupček na tej in oni mizi, prosijo povsod »malo pregledite mojo blago, toliko stane«, s stalnim potovanjem po trgu se rešijo plačevanja »tržnega prispevka«, skrivajo po jerbasih blago in prava dobrodušna kmetica postane nje prodajalka. Koliko starega blaga prodajajo Mariborčanom, ki kupujejo v dobri veri od naše kmetice iz prve roke.

Mestno tržno nadzorstvo bo s trdo doslednostjo napravilo tukaj red. Z odličnim spoštovanjem, Hardečan,

Drobne novice

CENE NA SLANINARSKEM TRGU

Mariborsko tržno nadzorstvo poroča o sledečih cenah na slaninarskem trgu: teletina 16—18 din, svinjsko meso s kostmi 20 din, izluščeno 22—24 din, riba 24 din, zajec 22 din, salo 24 din, slanina 23—24 din, pljuča 12 din, jetra 14 din, rebra 18 din, glava 12 din za kg, ledvice in noge po 3 din za komad.

m. Brezposelni trgovski pomočnik Edi Kranjc je našel v Gosposki ulici listnico s 1200 din. Kljub temu da se le težko preživlja, jo je pošteno oddal na policiji ter se je odrekel celo zakoniti najdenini, ako je izgubil kak rezev.

m. Stroj je poškodoval prste 32-letni tovarniški delavki Amaliji Pečuhovi iz Studencev ter 47-letnemu mizarškemu poslovođu Francu Lešniku iz Maribora. Oba se zdravita v bolnišnici.

m. Zaradi onemoglosti se je zgrudil na Tržaški cesti delavec Martin Tovornik iz Teharja pri Celju, tako da so ga morali spraviti v bolnišnico zaradi popolne onemoglosti.

m. Dva pijanca sta pretepla v Mörju pri Framu 31 letnega dinarja Karla Kanca ter ga nevarno poškodovala.

o Izpit za pooblaščenega inženirja sta položila iz tehnične kemije in tehnologije inž. Nikolaj Tomaz iz Ljubljane in Konjal Viktor iz Preboda.

o Razpisano so ustanove trg. Antona Kolence v Celju za dijake srednjih in visokih šol za šolsko leto 1940/41. Prednost pri prejemanju štipendij imajo taki marljivi prosilci, ki so s pok. Antonom Kolencem v sorodstvu ali svaštvu, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja. Prošnje naj prosilci vložijo najkasneje do 5. decembra na naslov »Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolence, v roke predsednika dr. Ernesta Kalana, advokata v Celju«. Prošnjam je treba priložiti zadnje spričevalo o izpilih, kolokvijih itd., ter uradno listino o pre-

moženjskih razmerah. Visokošolci dobe za prošnjo od kuratorija posebne tiskane formularje.

o Lepa slavnost sodarskih obrtnikov v Središču ob Dravi je bila v nedeljo, ko je obhajal g. Marčec Andrej, sodarski mojster in posestnik v Središču svojo 60 letnico rojstva in 40 letnico samostojnega izvrševanja sodarske obrti. Ker je g. Marčec tudi soustanovitelj strokovnega združenja sodarjev in ves čas odbornik, je uprava sklicala sejo odbora v kolodvarski restavraciji v Središču v svrhu počastitve slavljenca ter mu je predsednik g. Golčer Jernej s primernimi slavnostnim nagovorom izročil lepo diplomu v priznanje in zahvalo za dolgoletno delovanje v upravi in v pomočniški izpitni komisiji.

o Razbil se je splav splavarjema Sotlarju Henriku in Knavsu Karlu, ki sta privozila po deroči Savi les iz Litije, ko sta hotela pristati v Radečah, da bi drugi dan nadaljevala pot proti Zagrebu. Pri tem je Sotlar Henrik padel v Savo in le nekemu splavarju, ki se je nahajal v bližini, se ima zahvaliti, da se je rešil. Splavarja Knavs pa so valovi močno narastle Save odnesli na ostanku razbitega splava in šele s težavo so ga rešili vlačani par kilometrov od Radeč oddaljene vasi Šmarčno. Ostanek splava je odnesla Sava.

o Cesta pri postajnem poslopju v Rajhenburgu je tako ozka, da se na njej dva avtomobila težko izogneta drug drugemu. Ob takih prilikah so pasanti potisnjeni ob železnico ograjo na spodnji in v jarek na zgornji strani ceste. Ali se ne bi dale v jarek, ki služi za odtekanje vode, položiti cevi, jarek pa zasuti? Cesta bi s tem pridobila okoli en meter na širini. Prosimo odločujoče činitele, da poskrbe za to, da se ta nedostatek odpravi.

n. Zaradi goljufij s čevlji sta bila poslana na prisilno bivanje v Doljni Lapac zagrebška trgovca Lewy in Radetič.

n. Pripravlja se uredba, da bi se studij na medicinski fakulteti podaljšal na šest let. Seveda bi bil vračunan že staez. Pred doktoratom naj bi medicinci prakticirali v klinikah in bolnišnicah.

n. Stenografijo za slepce je izumil Vjekoslav Knežević iz Zemuna, ki je bil pred 10 leti agilen sportnik v Zagrebu. Pri neki plavalni tekmi je po skoku v Savo izgubil vid. Zato se je posvetil slepcem in jim pomagal, kjer je le mogel. Izumil je tudi nov aparat za radiofonijo ter je kot samouk uglasil mnogo pesmi.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV. V malih oglasih stane vsaka beseda št. por. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, prekljci dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoli ori naročilu, oziroma ga le vpisati v pismo skupaj z garancijom ali na po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamke za 2 din.

SLUŽBO DOBI

Sprejemem dva dobro izvezbana

KROJAŠKA POMOČNIKA za velike komade takoli. Vođičar, krojač, Slav Bistriča, 20240-2

Sprejmejo se **ZIDARJI IN DELAVCI** Nasipna 47, Pobrežje, 20255-2

SLUŽBO IŠČE

URADNICA

s. perfektnim znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika ter stenografije išče zaposlitve ev. tudi samo nepoldanske. Dopise nasloviti pod »Uradnica s prakso« na ogl. odd. »Večernika«, 20218-3

VAJENCI-(KE)

UČENKA

z nekaj znanjem nemščine iz dobre hiše se išče za šivanje steznikov. Kocmut, Meliska cesta 1, 20239-4

STANOVANJE ODDA

Dvosobno **STANOVANJE** oddam mirni stranki, Principova 9, Melje, 20245-5

STANOVANJE

dve sobi, kuhinja, se odda za 400 din. Naslov v pisarni društva hišnih posestnikov, Maribor, 20238-5

preizkušen redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebelenje. Uspeh z jamčen! 1 zav. REDINA stane din 8.—. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.— **DROGERIJA KANC** Maribor, Tyrševa ulica 1 in vse podeželske trgovine

Lepa velika

SOBA IN KUHINJA

se takoli odda mirni stranki. Vprašati: Vetrinjska 8, v trgovini, 20236-5

STANOVANJE

soba in kuhina, se odda 15. decembra ali 1. januarja, Sp. Radvanjska cesta 3a, 20234-5

PREHRANA

GOSPOD

se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 20249-7

14letno

DEKLICO

dam za svojo dobri družini. Taborska ulica 20, 20248-7

Spomnite se CMDI

SOBO IŠČE

OPREMLJENO SOBO

z dvema posteljama, posebnim vvhodom v mirni hiši iščem. Ponudbe pod šifro »Točen plačnik« na ogl. odd. »Večernika«, 20243-9

LOKAL

LOKAL

oddam. Tržaška cesta 54, 20244-10

POSEST

Prodaj **HIŠO** zraven trgovine Jurgec, Sp. Hajdina 63, pri Ptuj, 20247-11

Kupim

HIŠICO

s. sadonosnikom, živo ali travnikom na periferiji mesta Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 20233-11

Napredaj tristanovanjska

HIŠA

z lepim vrtom Vprašati: Dobrava 99, Tezno, 20232-11

PARCELO

v strogem centru mesta prodam. Ponudbe pod »Mesto« na ogl. odd. »Večernika«, 20254-11

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše pečl in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter pečl. — Stavbeniki in pečarji popust, 5212-13

POUK

KLAVIRSKO HARMONIKO poučuje otroke in odrasle po najnovejši metodi virtuoz z univerzitetno diplomsko izobrazbo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 20241-21

Oglašujte!

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 17. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Prodaja v Mariboru

V. Weixl

in sinova Jurčičeva 8

Širite »Večernik«!

Pisemski papir

v veliki izbiri in najceneje kupite v

TISKOVNI zadrugi

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.